

LIAUDIES BALSAS

KANADOS LIETUVIŲ SAVAITRASTIS

The PEOPLES VOICE, Lithuanian Weekly, Published by the Lithuanian Press Association, P. O. Station C. Box 1013, Toronto 3, Ont., Canada
Authorized as second class mail, Post Office Department, Ottawa.

Nr. 909

PENKTADIENIS, KOVO (MARCH) 11, 1949, TORONTO, ONTARIO

M E T A I XVIII

Katalikų Laikraštis Reikalauja Sulaikyt Pagalbą Nacionalistams

NANKING. — Pilietiškas karas taip įvargino žmones, kad visi, išskyrus aršiuosius nacionalistus, Čiangkaišeko sėbrus, pradėjo reikalauti galo. O tą galą vis atitolina amerikiečių teikiama pagalba nacionalistams.

Romos katalikų laikraštis, Ji Ši Pao, kontroliuojamas arcivyskupo Paul Jupino, irgi išstojo editoriale reikalaujantis, kad amerikiečiai sustotų rėmę nacionalistus, kadangi jų parama trukdo taikai Kinijoje.

Laikraštis visuomet buvo antikomunistiniu, bet jis pamatė, kad amerikiečių talka nacionalistams yra kenksminga, nes ji prailgina Kinijos žmonių kančias.

Ji Ši Pao kaltina, kad amerikiečiai, remdami nacionalistus, siekia tam tikrų siekių Kinijoje, kurie nesuapuoja su Kinijos žmonių interesais.

Apie 50 Junano (seimo) narių priėmė rezoluciją, reikalaujančią, kad nacionalistų valdžia atsakytų amerikiečių pagalboms. Jie mano, kad atmetimas tolimesnės amerikiečių paramos parodytų nacionalistų valdžios nuširdumą taikytis su komunistais.

Tuo tarpu nacionalistų policija suėmė vieno dienraščio redaktorių ir laikraštį uždarė, kadangi jis siūlė, kad Čiangkaišekas aplėstų Kiniją. Jis mano, kad jo pasisalinimas padėtų užbaigti civilį karą.

Čiang Kai-šekas, tačiau, nemano pasiduoti. Jis kontroliuoja dar likusias jėgas. Susikravė arti \$270,000,000 Formosoje, iš kur jis mano diriguoti nacionalistų armijoms.

PRASYS SUMAZINTI DOLERINĮ IMPORTĄ

PARYZIUS. — Maršalo planas turi bėdų Europoje. Iš to plano paramą gaunančios valstybės pasijuto, kad jas pradeda slėgti doleris.

Visų Maršalo plano šalių komitetas nutarė siūlyti padžiau bėdą Europos atsikūrimo planą, taipgi reikalaujanti mažiau dolerinio importo, o daugiau tarpusavės prekybos.

Albertos ekonominių reikalų ministeris Hon. A. J. Hooke sako, kad Alberta galės išmokėti skolas ir pagerinti provincijos gyventojų gyvenimą, kuomet aliejaus šaltiniai bus išvystyti. Nuotraukoj — ponas Hooke prie parlamento rūmų. Aliejaus iškotojai atranda Albertos provincijoje didelius aliejaus šaltinius.

Visų Šalių Komunistai Padės Tarybų Sąjungai

NEW YORK. — Francijos, Italijos, Anglijos, Jungtinių Valstijų ir visų kitų šalių komunistų vadai išleido pareiškimus, kad jie stos Tarybų Sąjungos pusėj, jeigu Jungtinių Valstijų imperiaalistai pasimos pulti Tarybų Sąjungą.

Visos komunistų partijos, pradėdant didžiomis partijomis Francijoje ir Italijoje, ir baigiant mažutėmis, kaip naujai gimusioje Izraelijoje, pasmerkė Jungtinių Valstijų planus kaip imperialistinius, atsuktus prieš socializmą ir liaudies demokratijas.

Kanados komunistų vadas, Tim Buck, savo pareiškimu nurodo, kad agresiją vesti gali tikrai Jungtinės Valstijos, nes jos turi priemones

Aliejaus iškotojai atranda Albertos provincijoje didelius aliejaus šaltinius.

dėl agresijos užjūriuose.

Jungtinių Valstijų komunistų vadai nurodo, kad toks komunistų išstojimas ir įspėjimas imperialistų pasitarinaus taikos reikalui. Tai vieningas atsakymas tarptautiniam blokui, kuris daro skymus progreso sudaužymui ir pasaulio kontroliavimui.

HENRY WALLACE APIE KOMUNISTŲ PAREIŠKIM.

NEW YORK. — Progresyvių Partijos lyderis Henry Wallace pasakė:

„Aš galiu suprast, kad pavojus, grėšias iš šiaurės Atlanto militarinio pakto, vertė Thorezą, Togliatti ir Fosterį padaryti savo pareiški-

Premjeras St. Laurent Sako Paktas Apsiginti

MONTREAL. — Kanados premjeras Louis St. Laurent, kalbėdamas čia pareiškė, kad šiaurės Atlanto paktas yra apsigynimo paktas, o ne agresijos.

Atrodo jis bando apraminti francūzus, kurie linkę prie Kanados neutralumo. Šiaurės Paktas, kurį valdžia karštai remia, gali labai daug pakenkti liberalams rinkimuose.

Montrealo miesto majoras Houde nedalyvavo premjero priėmimo. Kaip žinia, kada Louis St. Laurent buvo teisingumo ministeris, Houde buvo uždarytas koncentracijos stovykloje už pasipriešinimą konskripcijai.

Smarkiai sukruoto Kvebeko provincijoje konservatai ir tautininkai. Būsimoose rinkimuose jie nepaliks nei vieno neapversto akmens kovoję prieš liberalus. Juos labai sustiprino įvykę rinkimai vienoj konstitucijoje ir konservatų laimėjimai.

Jeigu sulaikys francūzus

mus. Aš taip, kaip ir jie (komunistai), griežtai priešingas šiaurės Atlanto paktui, bet aš negaliu sutikti, kad jų pareiškimai yra tinkamas būdas kovoti ir organizuoti opoziciją prieš tą paktą, kuris yra pavojingiausias sustiprinimas šalto karo politikos. Aš manau, kad pasauliui reikia mažiau frikcijų, o ne daugiau.”

Danija ir Norvegija Bijo Nustoti Lenkų Anglies

KOPENHAGEN. — Lenkija pašaukė namo pasitarimams savo atstovus iš Danijos, Norvegijos ir Švedijos. Lenkų valdžia tarsis su jais apie tų šalių planus, kas liečia įstojimą į karinę šiaurės Atlanto santarvę.

Norvegų ir danų valdovai jau išreiškė palinkimą į karinį Atlanto bloką prieš Tarybų Sąjungą. Bet Danija ir Norvegija bijo, kad Lenkija dėl to gali sustabdyti joms anglies pardavinėjimą. Danai ir norvegai iki šiol sunaudoja milijonus tonų Lenkijos anglies per metus.

nuo balsavimo už konservatus, tai tas faktas, kad konservatų nacionalis lyderis George Drew yra karštas imperijos šalininkas, ko francūzai nemėgsta.

Molotovą Pakeičia Andrejus Višinskis

MASKVA. — Tarybų Sąjungos užsienio reikalų ministerijoje didelis pasikeitimas. V. Molotovas paliuosuojamas, o jo vieton paskiriamas Andrejus Višinskis. Pirmuoju po Višinskio bus Andrejus Gromykas, kurs pastaruoju laiku buvo Tarybų Sąjungos vyriausiu atstovu Jungtinių Tautų organizacijoje.

Pranešimas nesako, kodėl Molotovas pakeičiamas Višinskiu.

Molotovas pasilieka premjero Stalino pavaduotoju. Pirmo karo Molotovas buvo užėmęs premjero vietą. Kai kurie stebėtojai spėlioja, kad Molotovas vėl bus paskirtas premjeru.

Pasmerkia Mėtymus Už Politines Nuomones

WASHINGTON. — 150 profesorų - mokytojų iš 50 kolegijų ir universitetų visoje šalyje pasmerkė Washingtono Universiteto valdybą, kuri išmetė tris profesorius, kaip Komunistų Partijos narius arba ryšių palaikytojus su komunistais.

Tie 150 švietėjai savo pareiškime prašo, kad Washingtono Universiteto pirmininkas Raymondas Allen sugrąžintų tuos tris profesorius; kartu jie smerkia persekiojimus už politines nuomones.

Tą pareiškimą pasirašė Columbijos Universiteto profesorius L. C. Dunn, Massachusetts Technologijos Instituto profesorius L. B. Arguimbau ir eilė kitų žymių švietėjų.

Pareiškimą viešai paskelbė Nacionalė Mokslininkų, Artistų ir Profesionalų Taryba.

10 Pasidairius Po Kanada

Q Kanadon plaukia iš Francijos liudijimai prieš šešius višistus, kurie atbėgo Kanadon svetimais pasais, jų tarpe grafas Bernonville, kurs laike Petėno režimo buvo milicijos perdėtinis ir padėjo gestapininkams kankinti pasipriešinimo narius.

CCF atstovas A. M. Stewart parlamente perskaitė laišką nuo vieno iš tų, kuris nukentėjo grafo milicininkų rankose, pačiam grafiui vadovaujant.

Ateina vis daugiau ir daugiau laiškų nuo tų, kurie nukentėjo nuo grafo milicininkų teroro.

6 Kvebeko provincijos darbininkai smarkiai juda prieš Duplesio valdžios pasimojimus sunaikinti unijas.

Didžiulis mitingas, kuriame dalyvavo 5,000 darbininkų, 250,000 unijistų atstovų, pasiuntė ultimatumą Duplesini, reikalaujantį ištraukti antdarbininkiškus įstatymus, o ypatingai bilių 60-tą, o vietoj to praveisti demokratinius darbo įstatymus.

Judėjime prieš reakcinius įstatymus dalyvauja visų kryptių unijos.

Duplesis labai supykde katalikų unijų vadus, išvaadinamas juos sabotazinkais.

C Vancouveryje jau yra užpės virtuvių, kurios maitina bedarbius, išbaigusius nedarbo apdraudą.

Vancouveryje yra 28,000 bedarbių. Visoj Britų Kolumbijos provincijoje yra virš 50,000 bedarbių.

Kitoj pusėj gatvės, prieš pat policijos stotį, skandinavų baptistų misija turi užpės virtuvę, prie kurios renkasi bedarbiai į eilę. Eilė nuolat didėja. Ši vieta yra ne vienintelė. Ją atidarė ne-

Dr. Michel-Lucien Seigneur, kurs atvyko Kanadon svetimu pasu ir kaip studentas. Gauti laiškai nuo partizanų iš Francijos sako, kad jis kooperavo su vokiečiais prieš francūzus. Jis yra vienas iš šešių francūzų, kurie atbėgo Kanadon svetimais pasais, bet kieno tai užtarimu jiems leista apsigyventi Kanadoje.

senai. Kitos veikė iš seniau. Tuo tarpu valdžia mano, kad nėra reikalo pradėti bent kokius viešus darbus.

4 Darbo Progresyvė Partija stovi už pilną religinę laisvę, sako Tim Buck, jos lyderis.

Kalbėdamas per radiją, aną dieną jis pareiškė:

"Lai tie, kurie kartais dangstosi religija, kad puldinėti progresyvius, atsime-na savo pasigyrimą, kad 2,000 metų atgal paprastas stalius penėjo alkanus, dengė nuogus, glaudė benamius ir išvarinėjo pinigų skolintojus iš šventinyčių.

"Jis irgi mokino apie brolybę žmonių, jis taipgi buvo to laiko piniguočių prakeiktas ir uždraustas."

Riksmas, kad progresyviai netoleruoja religijos, bažnyčios, sako jis, yra grynas

melas. Jis sako, kad jo partija kovoja už visų žmonių vienybę. Kapitalas, kuris išnauoja žmones, bando suskaldyti žmones, kad būtų lengviau juos valdyti.

4 Kanadiečiai neturėsime savo televizijos veikiausiai iki 1950 metų rudenio.

Valdžia planuoja duoti pinigų CBC valdybai dėl televizijos stočių Toronte ir Montreale, bet stotys nebus pastatytos be 1950 metų pabaigos.

4 Pasiūlymas, kad Kanada siųstų atstovą į Vatikaną, katalikų sostinę, sukėlė didelius protestus tarp protestonų ir kitų religijų vadų.

Jie murodo, kad toks žygis suskaldytų tautą.

Kadangi Kanadoje yra daug religijų, tai geriausia valdžiai visai nesikišti į tokius reikalus. Vatikanas, kaip žinia, yra katalikų centras, kuriam nepritaria kitos religijos.

Kanadietis

Žinios iš Winnipeg

Winnipeg Lietuvių Klubo Dešimtmečio Paminėjimas

Klubo dešimties metų kūrybinio darbo paminėjimui, buvo suruoštas rengimas, kurio programoj buvo prakalbos ir koncertas, vasario 13 dienos vakarą, naujojo Klubo svetainėje.

Šiam rengimui vadovavo buvęs ilgametis Klubu pirmininkas, sekmingai vadovavęs klubui naujos svetainės statybos metu, G. Paliliunas.

Parengimo pirmininkas, atidarydamas paminėjimo programą, pasakė įžanginę kalbą, padarydamas plačią apžvalgą nuo klubo įsikūrimo dienos, kurioje jis apibūdino klubo darbuotę per dešimtį metų. Pabaigęs kalbą jis įteikė savo auką \$3.00 ir pakvietė visų organizacijų atstovus užimti vietas. Atstovams užėmus vietas, pirmininkas G. Paliliunas perskaitė visus sveikinimus laiškais.

Pirmiausia buvo perskaitytas sveikinimas telegrama iš Vancouverio, B.C., nuo buvusių klubo veikėjų J. J. Narusevičių. Su sveikinimu jė atsiuntė \$10.00 aukų.

Paskiau buvo perskaitytas laiškas nuo Liaudies Balsu administracijos, kuriame buvo dėkojama klubui už pasitarnavimą L. B. reikalams ir linkėjama klubo steigėjams ir darbuotojams geriausio pasisekimo vieningai darbuotis.

Iš Red Lake atsiuntė sveikinimą per draugą M. Deeda, kuriame taipgi linkėjo gerų pasekmių klubui, ir prisiuntė klubui aukų \$11.00. Aukojo sekančiai: K. Zelenas \$5.00, M. Deedas \$2.00, L. Jasilionis, ilgus metus buvęs klubo pirmininkas, \$1.00, K.

Jarašauskas \$1.00 ir L. Balčiunas \$2.00.

Po to buvo išsauti vietiniai delegatai. Pirmas kalbėjo Sūnų ir Dukterų Draugijos 7-tos kuopos atstovas, kuopos sekretorius J. Januška, kurs pasakė tam pritaikytą trumpą prakalbėlę ir įteikė klubui kuopos auką \$100.00.

Toliau sveikino LLD 217 kuopos atstovas V. Lepeška, linkėdamas klubui geros kloties, ir įteikė nuo kuopos \$50.00.

Trečias buvo nuo K.L.T. Winnipeg skyriaus P. Matulionis, kurs pasakė tinkamą kalbą, įvertindamas senų lietuvių nuveiktus darbus ir linkėdamas ateityje vieningai sugyventi ir sekmingai veikti. Su pasveikinimu įteikė \$25.00.

Ketvirtas kalbėjo CCF atstovas K. Beniušis, kurs sveikino klubą ir pranešė, kad CCF vardu rengiamas rengimas, kurio pelnas skiriamas klubo naudai.

Paskutinis kalbėjo paties klubo atstovas M. Vidrukas, kuris nuo pat klubo įsikūrimo darbuojasi jo komitete. Jis pranešė apie klubo finansinę padėtį. Svetainės pastatymas klubui kainavo virš \$15,000. Baigdamas atsiuntė aukų klubo reikalams.

Dalyviai suprato atsiūkimo svarbą ir parėmė sulig išgalės: Aukojo sekančiai: po \$5.00 P. Gudžiunas, M. Bukauskas, V. Lepeška, A. Matulevičius, S. Krisčiūnas, F. Kostinas, M. M. Vidrukas, V. P. Steponavičiai, V. Zavadkienė, P. Mikalajunas, E. Gudžiūnienė, V. Antanavičienė, Marcilionis, Bareikis.

S. Bartnikienė aukojo \$4.00, M. Zavadckas \$3.00, J. Mi-

Aliejaus šaltiniai Albertos provincijoje kai kuriuos fermerius gražiai apdovanojo. Štai Gottlieb Wedman, vienas iš laimingųjų. Nors jis savo farmą pardavė prieš a-

liejaus "gadynę", bet per advokato apsilėidimą pirkėjas nenupirko mineralinių teisių. Už tai dabar aliejaus kompanijos moka jam po \$2,000 mėnesį.

kalauskas, J. Keblas, J. Januška, V. Dabašinskas ir Gricius — po \$2.00.

Po \$1.00 — K. Urbonas, V. Armonavičius, O. Lenio.

Užbaigus aukų rinkimą, parengimo pirmininkas G. Paliliunas padėjo klubo vardu visiems aukotojams ir dalyviams už paramą ir atsilankymą, ir prašė paklausyti, kas kie kaukojo. Aukotojų sąrašą perskaitė dabartinis klubo pirmininkas P. Gudžiunas.

Meninė Dalis

Meninę dalį išpildė Winnipeg lietuvių jaunuoliai. Programa susidėjo iš muzikos, dainų ir šokių, vadovybėje talentingos lietuvaitsės E. Lepeškaitės, kuri pati išpildė keletą numerių su smuika. Prgramas pildytjams buvo pritaikyti numeriai pagal jų amžių. Jie savo užduotis išpildė gerai ir gavo daug plojimų iš publikos.

Programos pildytojams savo sekanti jaunuoliai: Izabelė Lepeškaitė, Lindy Lukash, Lily Lepeškaitė, Eddie Vidrukas, Gražina Zavadckaitė, Walter Mikalajunas, Norman Staponavičius, Emily Lepeškaitė, Charlie ir Brian Beniušiai, Annie Krisčiūtė, Ona Bartnikaitė, Edie Savickas, Irene Pranevi-

čiūtė, Joany ir Jeannett Scott, Nancy Subačiūtė, Walter Gudžiunas.

Už tai visiems jaunuoliams ir jų vadovei Izabelei Lepeškaitei priklauso didelė klubo padėka.

Baigiant tenka pabrėžti, kad klubas yra nepolitinis, visų srovių ir įsitikinimų organizacija. Būti jo nariais yra geros sąlygos tiek seniems, tike jauniems kanadiečiams. Linkiu naujai klubo vadovybei rasti būdus sujungti po klubo pastoge visus iki vieno Winnipeg lietuvius.

G. Paliliunas

NEW YORK. — Episkopatų kunigas Dr. John Melish atsikako klausyti savo vyskupo, prašalinusio jį iš parapijos, kurioj jis kunigavo 45 metus. Jis sako kovosias už laisvę ir demokratiją savo parapijos ribose.

Lietuvis Barberis
 Stag Barber Shop
 Skubus ir Geras Patarnavimas
 P. MOTIEJUNAS Savininkas
 640 Main St., Winnipeg

16 Pasidairius po Tarybų Lietuvą

Lietuvos Komjaunimo Suvažiavimas

Šių metų sausio pabaigoje, Vilniuje, įvyko Lietuvos Komjaunimo suvažiavimas. Suvažiavimas suvedė respublikos komjaunimo organizacijų visuomeninės - politinės, ūkinės ir kultūros veiklos rezultatus.

Per Tarybų valdžios metus, Lietuvos Komjaunimas tapo didele jėga. Apie 15 tūkstančių jaunų darbininkų-komjaunuolių dirba pramonės įmonėse bei transporte. Jų tarpe yra 6 tūkstančiai stachanovininkų ir spartuolių. 236 komjaunuolių jaunimo brigados, įkurtos fabrikuose ir gamyklose, mėnuo po mėnesio viršija savo gamybines užduotis.

Jaunų kaimo patrijų jėgomis valsčiuose pastatyti ir atremontuoti 98 klubai, 70 pirkių-skaityklų, įkurta per 150 sodų.

Komjaunuoliai pirmąja moksle ir kultūros darbe. Jiems dalyvaujant respublikoje veikia 1,675 jaunimo meninės saviveiklos kolektyvai.

Suvažiavime komjaunuolius pasveikino Lietuvos TSR Aukščiausios Tarybos Prezidiumo pirmininkas Justas Paleckis, Lietuvos Komunistų Partijos Centro Komiteto sekretorius Ozarskis, respublikos Žemės ūkio Ministras Liaudis.

Suvažiavimo dalyviai su dideliu pakilimu nusiuntė sveikinimą Josifui Stalinui.

Justas Paleckis Apdovanotas Lenino Ordinu

Už didelius nuopelnus Lietuvos TSR socialistinėje statyboje, ryšium su penkiasdešimtmečiu nuo gimimo dienos, TSRS Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumas apdovanojo Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo Pirmininką Justą Paleckį Lenino ordinu.

Istorinėmis lietuvių tautai 1940 metų birželio dienomis, J. Paleckis atsistojo Lietuvos Liaudies vyriausybės priešakyje. Nuo 1941 metų jis nuolat užima atsakingus Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo Pirmininko ir TSRS Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo Pirmininko Pavaduotojo postus.

Atgimusiyoje Klaipėdoje

Sausio 28 dieną sukako ketveri metai nuo tos dienos, kai Tarybinė Armija išvadavo lietuvišką miestą ir uostą Klaipėdą iš vokiškųjų fašistų grobikų. Sukaktuvių dieną klaipėdiečiai suvedė savo kuriamąjį darbo rezultatus. Tarybinių žmonių valia atstatytos stambios įmonės, pasiekusios savo prieškarinio galingumo. Iškilio iš

griuvusių jūros prekybos uostas. Šiuo metu uosto mechanizavimas žymiai viršija prieškarinį.

Mieste kas trečias žmogus mokosi. Per Tarybų valdžios metus atidaryta daugiau kaip 10 gimnazijų ir pradinė mokyklų, mokytojų seminarija, mokytojų institutas, žemės ūkio ir žuvies technikumai, jūrininkystės mokykla, muzikos mokykla, jungų mokykla. Mieste veikia du teatrai, 19 klubų, kinoteatrai.

Priešakinė Technika Lietuvos Statybose

Respublikos statybos gausa šiais metais iš broliškų respublikų gamyklų žymiai didesnį mechanizmų kiekį. Šiuo metu visi pagrindiniai sunkūs darbai daugelyje statybų jau atliekami mašinomis. Veikia ekskavatoriai, transportieriai, krepėriai, automobiliai - automatiškai

išsikraunantios mašinos, betonui maišyti mašinos, motorvežiai.

Didelis statybinių mašinų kiekis gaminama betarpiškai Lietuvos įmonėse. Vilniaus mechaninė gamykla "Punktukas" įsivainavo masinių stiebinių keltuvų su pasukimo ratu, visų rūšių gervių ir kitų statybinių mechanizmų išleidimą. Gamykla taip pat gamina standartinį statybos inventorių.

Automašinos Kolektyviniams Ūkiams

Respublikos kolektyviniuose ūkiuose autotransporto kiekis didėja kas mėnesį. Lietuvos TSR žemės ūkio ministerija sausio pabaigoje gavo iš Gorkio automobilių gamyklos eilinę partiją - 200 pusantros tonos automobilių.

Visos automašinos perduotos žemės ūkio artelėms.

Dailininkė Tarabildienė

ELENA BARTKUTĖ

Lietuvių dailininkė Domicėlė Tarabildienė gimusi Panevėžio apskrityje. Jočiūnų kaime mažžemio valstiečio šeimoje. Devintas vaikas šeimoje, ji nuo mažens pažino skurdą. Tėvo žemės sklypelis negalėjo išmaitinti tiek būrų. Jau metų viduryje tekdavo pirkti duonos miestelyje pas krautuvininką.

Visą žiemą tėvas tai šį tai dirbdavo. Labai nagingas jis nuolatos ieškojo uždarbio - dirbo kalviu, staliumi, siuvėju. Senas lietuvių priežodis sako: "Devyni amatai - dešimtas badas". Taip buvo ir Tarabildžio šeimoje: kad ir kažin kaip plušėjo, dirbo, jo uždarbis teuztekdavo tam, kad badu nemirtų.

Vasarą Domicėlei prasidėdavo pats gerasai laikas: tėvelis neidavo svetur dirbti, ištisomis dienomis likdavo namie. Tai ji matydavo jo sulinkusį prie darbo stuomenį, tai jis dideliais žingsniais ėjo paskui medines akėčias, tai lygiais mostais sienavo pievą. Ir linksmutė Domicėlė bėgdavo laukan, žiūrėjo, kad avys neįlįstų daržan, kad vagnas nenuneštų viščiukų. Ištisomis valandomis gulėdavo jina žaliaj pievelėj, klausydama bičių zirzenimo, žiūrėjo, kaip po pievą laksto kumeliukas, kaip ramiai ir nesukbomis gromuliuoja sunkios, trumpakojės karvės. Kartą ji pamėgino nupiešti ką matė aplink save. Ir nuo to laiko tai pasidarė jos mėgstamiausiu darbu. Ji piešė visa, ką matė. Kelių sankryžose jai dažnai tekdavo matyti išpauštus iš medžio ir išdažytus smūtkelius. Do-

micėlei dingtelėjo mintis, kad tokiu būdu galima išpauštyti ir žmones ir gyvulius. Kartą ji iš medžio išpauštė besokinėjantį kumeliuką, paskui piemenuką, kaimynų berniuką, kuris išsitiesęs pievoje pūtė medinę jo paties padirbtą dūdelę. Ji stengėsi, kad visa tai atrodytų kaip gyva.

Baugusi pradinę mokyklą, Domicėlė persikėlė į miestą, stojo gimnazijon. Retkarčiais ją aplankydavo tėvas, motina. Jie atveždavo

18 Domicėlė Tarabildienė, pasižymėjusi Tarybų Lietuvos dailininkė, darbo metu.

jai maišą bulvių, duonos kepala. Bet didžiąją dalį to viso tekdavo atiduoti šeimninkei už kampa. Maistui telikdavo tai, kas jai pavykdavo užsidirbti savo pačios darbu. 15-os metų amžiaus ji jau versdavosi savo piešiniais, kuriuos mokytojai pirkdavo kaip pavaizdumo priemones.

Kiekvieną laisvą minutę ji piešė, lipdė. Tai pasidarė jos gyvenimui būtinumu.

Miestas, mokslas išplėtė jos akiratį. Ji pradėjo tapyti šalia peizažų ir portretus, buitios paveikslus, Lietuvos tautosakos vaizdus. Ji žinojo, jog menas buržuazinėje Lietuvoje neduodavo materialinės gerovės, bet kol ji taps tikra dailininkė, dar daugelis gali pasikeisti... Keletą kartų jai į rankas pateko komunistiniai lapeliai. Iš jų ji sužinodavo, kaip gyvena Tarybų Sąjunga - šalis jos ateities, kuriai ji dirbs ir kurs.

Nuo pirmojo kurso meno mokyklos (dabar Kauno Dailės Institutas) ji nušėbino profesorius savo neeiliniais gabumais. Bet valstiečių mergaitė greit pateko į "įtartinųjų" skaičių. Didžiojo Lenino mirties metinėms Domicėlė nutapė jo portretą. Jai buvo pasiūlyta nutraukti šitokią darbą, bet ji, rizikuodama galva, tęsė plakatų ir atsisaukimų piešimą ir spausdinimą Gegužės Pirmajai ir Spaliui.

1935 metais Domicėlė baigė meno mokyklą ir ilgą laiką negalėjo gauti jokio darbo. "Nepatikimos" galvosenos dailininkės niekur nepriėmė.

1937 metais Pasaulinėje Parvyžiaus parodoj Domicėlė Tarabildienė už savo skulptūras gavo premiją ir paliko tėvynę. Dvejus metus ji tęsė savo mokslą, lankydamą ge-

riausius Italijos, Balkanų muziejus. Ją domino įvairių tautų menas. Domicėlė tikėjo, jog lietuvių menas ilgai užims tarp jų garbingą vietą. Užsienyje ji matė, kaip giliai prasiskverbė į meną formalizmas, natūralizmas, bylojantieji apie minties ir dvasios nuskurdimą. Išaugusi liaudyje, Tarabildienė nori piešti tik liaudžiai. Su tokiomis mintimis ir norais ji 1939 metais grįžta į tėvynę.

Pilnutinio savo kūrybinių jėgų suklestėjimo ji pasiekė tik įsikūrusi Lietuvoje Tarybų valdžiai. Iš 50 knygų, išleisčių 1940 metais Lietuvos Valstybinės literatūros leidyklos, ji iliustravo 27. Čia visų pirma reikia pažymėti iliustracijas "Poemai apie Staliną", talentingiausias lietuvių poetės Salomėjos Nėries. Tarabildienė šitas iliustracijas darė Lietuvos Liaudies Seimo pavesta.

Vokiečių okupacijos laikotarpiu vokiečiai išsiuntė Tarabildienę su šeima į Ukmergę. Ne kartą pas ją atėdavo vokiečių komendantas su įsakymu piešti fašistinius plakatus. Slapstydamasi nuo persekiojimo, Tarabildienė įsitaisė į darbą durpyne. Per visus okupacijos metus ji pirmą sykį savo gyvenime taip ilgai neėmė į rankas tepuko.

Išvadavus Lietuvą iš vokiškųjų fašistinių grobikų, Tarabildienė grįžo į Kauną ir su dar didesniu entuziazmu ėmėsi darbo. 1947 metais ji sukūrė puikias iliustracijas Petro Cvirkos knygai "Nemuno krašto pasakos". Jose Tarabildienė didžiai meistriškai perteikė lietuvių tautosakos savitumus.

Tarabildienės graviūros lietuvių prozos klasiko, gilio realistės Julijos Žemaitės, vaizdavusios Lietuvos pavergtųjų masių buitį, buvo išstatytos Visasąjunginėje jubiliejinėje dailės parodoje Maksvoje 1947 metais. Čia Tarabildienės talento lyriškumas derinasi su mokėjimu spręsti pačius sudėtinguosius kompozicinius uždavinius. Jos piešinys laisvas ir drąsus. Traukia dėmesį gilus psichologijos žinojimas ir tikrovės supratimas. 1947 metais Tarabildienė iliustravo dar eilę knygų: "Dainą apie Mariją Melnikaitę", "Kalvis Diatlovas" ir kitas.

Žymią vietą jos kūryboje, kaip ir pirmą, užima tapyba. Labai vertinami jos paveikslai: "Pirmasis iš Rytų" (paveikslas skirtas Lietuvos išvaduotojams), "Rudasis maras", "Moters išlaisvinimas", "Mokykla". Dauguma šitų paveikslų, kaip ir kiti pastarųjų metų kūriniai, yra Vilniaus Revoliucijos Muziejuje, Kauno Dailės Muziejuje ir Pionierių Rūmuose.

Domicėlė Tarabildienė - įkvėptas ir talentingas dailininkė, darbo metu.

(Pabaiga ant 12 puslapio.)

Liaudies Balsas

SAVAITINIS KANADOS LIETUVIŲ LAIKRASTIS
LEIDZIAMAS SPAUDOS DRAUGIJOS

Prenumeratos Kaina:
Kanadoj ir Didžiojoje Britanijoje metams \$3.00; pusei metų \$1.50
Visur kitur metams \$3.50; pusei metų \$1.75.
Atskira kopija 6 centai

LIAUDIES BALSAS

P. O. Station C, Box 1013, Toronto, 3, Ontario, Canada.
ASMENISKAI KREIPKITES: 160 CLAREMONT ST., TORONTO

Telefonas: Waverley 0592

20 KOKS BŪTŲ KARO POBŪDIS

Praėjusis karas tarp fašizmo ir jo oponentų buvo daug skirtingesnis, negu kad pirmesnis. Antifašistinė fronta sudarė visi žmonės, darbininkai ir kapitalistai, išskyrus labai mažą dalį fašistinių elementų, kurie simpatizavo naciams ir linkėjo jiems pasisekimo. Pas mus, Kanadoje, Jungtinėse Valstijose ir kitur, reiškėsi didelis žmonių solidarumas. Sumažėjo antagonizmas tarp išnaudotojų ir išnaudojamųjų, tarp kapitalistų ir socialistų. Socialistinė šalis ėjo petyis į petį su kapitalistiniais demokratiniais kraštais.

Visai kitaip būtų, jeigu kapitalistinis pasaulis užpultų ant Tarybų Sąjungos, Francijos, Italijos, Amerikos ir kitų šalių komunistų vadai davė suprasti, kad jie neremtų kapitalistų agresijos prieš darbo žmonių šalį. O tas labai daug pasako. Tas pasako, kad toks karas virstų karu tarp kapitalistų, imperialistų iš vienos pusės ir darbininkų — iš kitos. Imperialistams tektų kovoti ne tik su Tarybų Sąjunga, bet ir su savo šalies žmonėmis.

Tiesa, Kanadoje ir Jungtinėse Valstijose yra aršiu darbininkų šalies priešų ir unijistų tarpe, ypač aukštųjų vadų tarpe. Nežiūrint to, toks antitarybinis karas būtų nepopuliarus tarp darbo masių. Jis neturėtų simpatijos ne tik tarp komunistų, bet ir tarp daugelio liberališkėsių žmonių. Jau šiandien aiškiai matyti, kad daug liberališkėsių žmonių nepritariai planams, kurie siekia karo prieš Tarybų Sąjungą. Nors tenai visuomeninės santvarkos skirtingos, bet tai tų šalių žmonių reikalas. Jeigu žmonės šiandien Kinijoje palaiko komunistus ir kovoja už jų skelbiamus siekius, tai gal jiems patinka.

Sekantis karas būtų baisus, pralietų daug kraujo, palaužtų civilizaciją. Klasiniai santykiai nei kiek nepagerėtų, nežiūrint kuri pusė laimėtų. To paties komunizmo jis nesunaikintų. Geriausia būtų, jeigu būtų galima išvengti tokio karo. O kad jo išvengti, visų žmonių pareiga dirbti už taiką. Lai pasaulis eina pirmyn be kraujo praliejimo. Darbas gali atnešti daugiau naudoti visiems, negu kad griovimas, žudymas nekaltų žmonių. Žmonijos gerovė taikame darbe.

21 ŽMONIŲ GYDYMAS — UZDARBIO ŠALTINIS

Ligos, susižeidimai ir kitos fizinės ir protinės žmonių nelaimės yra skaudi žmonių rykštė. Gal žmogus dar galėtų šiaip taip verstis iš gaunamo uzdarbio, bet kada jis ar kas nors iš jo šeimos susergera arba susižeidžia, tuomet jau prapultis. Gydytojų, ligoninių išlaidos iščiulpia ji visai. Gerai, kad jis dirba tokioje industrijoje, kur veikia kompensacijos įstatymas. Didžiumoje atsitikimų žmogaus nelaimės būne ne darbe, o namie. Susergera arba susižeidžia šeimos nariai, kurie negali gauti nei kompensacijos, nei kitokios pagalbos.

Žmonių nelaimė, šiandien gydymas yra taip sutvarkytas, kad jis yra dalies žmonių uzdarbio šaltinis. Gydytojų darbas brangus. Gydytojais gerai organizuoti, jokia konkurencija, netoleruojama. Jie užkirto kelią net įvežimui gydytojų iš išvietintų asmenų kempijų. O jeigu kurie kaip nors praspruko, tai sunku gauti vietą. Žinoma, yra gydytojų su kilniais jausmais, su dideliu atsidavimu žmonėms, bet daugiau yra tokių, kuriems rūpi prisilupti pinigų.

Žmonių gydymas dažnai būna ne gydymas, o apgaulinėjimas. Spaudoj buvo iškelta, kad Jungtinėse Valstijose yra daug gydytojų, kurie neturėtų būti gydytojais. Jie tiesiog išnaudoja žmones.

Laikas būtų įvesti valstybinį gydymą. Valstybė turėtų apmokėti už gydymą, kad ligos ir nelaimės darbuose ar kur kitur, nebūtų šeimų nelaimėmis. Tuomet žmonės galės laisviau atsidusti, nes nereiks nuolatos galvoti, kas reiks daryti, jei kokia liga ištiks, ar susižeis darbe.

Tiesa, dabar yra visokių apdraudų, bet tos apdraudos reikalauja mokėti dideles sumas. Darbo žmonėms sunku prieiti prie jų.

22 KAS NAUJO PASAULYJE

Reporteriai praneša iš Kinijos, kad tenai beveik nėra centralinės valdžios, nors ji nebuvo nuversta ar kur uždaryta.

Kantone, kur subėgo didžiama Čiangkaišeko valdžios ministrai ir kiti valdžios nariai gyvena viešbučiuose. Jie jokio autoriteto neturi. Kantoniečiai nei nežina, kad pas juos yra kokia nors centralinė valdžia.

Nankinge taip pat centralinės valdžios nėra. Ten paliktas prezidento pavaduotojas, kurs surinkęs apie save keletą nacionalistų valstybininkų ieško susitarimo su komunistais, bet jis jau neturi kontrolės ant visos nacionalistinės Kinijos.

Nacionalistinė Kinija dabar valdo provincialės valdžios, o daugelyje vietų — lokalinės.

Kovo 16 prasidėsiančios derybos tarp komunistų ir nacionalistų dėl sudarymo

taikos.

Tuo tarpu eina gandai, kad komunistai pasirengę maršuoti toliau į pietus. Jų jėgos pailsėjo, sustiprėjo. Pas juos perėjo nacionalistų karo laivas.

Vakarai šiuo tarpu užsiėmė su Atlanto Paktu. Paktas jau apdirbtas, dabar tik reikia jį kiekvienai valstybei priimti jį.

Paktas, atrodo, paluosuoja Ameriką nuo įsipareigojimo automatiškai stoti į karą, jeigu kuri nors dalyvė būtų užpulta. Taipgi jis palieka laisvas amerikiečių ir kanadiečių rankas kas liečia ekonominę pagalbą.

Kardinolas Spellmanas daug ašarų išliejo dėl kardinolo Mindšento patupdymo kalėjime, bet jis labai skūpus pasirodė sąryšyje su savo žmonėmis.

Kada išėjo į streiką Kal-

varijos kapinių duobkasiai, reikalaujami sutrumpinti jų darbą iki 5 dienų į savaitę nenumušant algos (jie gauna \$59.40 į savaitę), tai jis griežtai atsisakė patenkinti jų reikalavimus.

Jis užsispyrė, kad duobkasiai būtina dirbtų šešias dienas į savaitę.

Kadangi streikas užsitęsė arti dviejų mėnesių, tai susirinko nemažai nelaidotų lavonų. Kardinolas suvarė į kapines 100 klierikų ir kunigų duobes kasti. Pats prižiūrėjo juos, kaip koks formanas. Per vieną dieną jie iškasė 90 duobių.

Duobkasių, kurie gerai organizuoti į CIO, jis išvadino raudonais, nors jie visi yra katalikai.

Unijos organizatoriai kardinolą ir naujus jo duobkasius išvadino skebais.

Rezignavo Jungtinių Valstijų apsigynimo sekretorius James Forrestal, o jo vieton paskirtas Louis Johnson.

Forrestal buvo vienintelis aukštas pareigūnas iš Ruzvelto laikų.

Jau daug laiko ėjo gandai, kad Forrestal rezignuos. Jis nedalyvavo agitacijoj laike prezidentinių rinkimų.

Johnsonas turi simpatijos ir pas Hooverį ir kitus republikonus.

Pasikeitimo politikoj, tačiau, niekas nesitiki, kadangi ir Forrestalas pilnai sutiko su Trumano linija.

Karaliai, kaip pasirodo, savo pinigų nelaiko namie.

Dabar iškilo aikštėn, kad Jugoslavijos karalius Alexanderis, kurs buvo nužudytas Marselyje 1934 metais, Paryžiaus bankuose turėjo \$1,000,000.

Siomis dienomis Francijos teismas pervedė buvusiam karaliai Petru \$62,000 iš tos sumos. Kur dingio ta visa didžiulė suma, pranešimas nepasako.

Danija ir Norvegija sutinka prisidėti prie diskusijų Šiaurės Atlanto pakto klausimu. Švedija, tačiau, nusištačius laikytis neutraliai, nors ir tenai yra žmonių, kurie daro didelį spaudimą, kad ji būtų įtraukta.

Amerikiečių militarinis viršininkas Vokietijoje generalas Clay išvarė Tarybų Sąjungos repatriacijos komisiją, o Tarybų Sąjungos viršininkas gražon išvarė iš savo zonos amerikiečių komisiją, kuri registravo kareivių kapus.

23 Žieminės Rožės

STASYS JASILIONIS

Žemė pūkuose užmigo.
Iš padangės žvelgia žvaigždės —
Lemia žemei ramų miega,
Ji to laukė, ji tai gauna.

Plačiaburnis gi mėnulis,
Lyg primerkęs vieną akį,
Viliūgingą šypsa rodo,
Šposą jis ne vieną žino.

Prieš akis tik vienas vaizdas:
Pūkų antklodė baltuoja,
Dengia žemę, dengia stogą.
Tūkuma užviešpatavo.

Žengsi žingsnį — gal nutrauksi
Sapno giją, — nes po kojų
Girgžda garsas muzikingas.
O kai kas gal dar sapnuoja.

Bet ar keši, jei jaunatvės
Kaitrumu širdis įkaito?
Ar neimsi sau rogučių,
Ar netempsį jų į kalną?

Kur nukęsi! Juk žinai, kad
Džiaugsmo maišą tu laimėsi,
Viesulinių emę greitį,
Svaigsi čiuoždamas į pakalnę!

Dar daugiau, neg džiaugsmo maišą
Tu jausi laimėjęs, radęs,
Jei rogutėms bespartėjant,
Prie tavęs jinai dar spausis.

— Kas man žemės sapno gijos!
Lai ji miega, lai ji budi...
Aš darau, kas man patinka,
Atsakysi negalvojęs.

— O patinka man švaistyti,
Po ranka sau turint draugę;
Rogutes į kalną vežti,
Ir pakalnėn zvimbiant — krykšti!

— O patinka, kai žinai, kad
Vasarinėms rožėms dingus,
Naujos rožės — mūs veiduose —
Ir šaltoj žiemoj sužydi!

24

Pastabos

a Ziūrint į politinį ir diplomatinį pasaulio vystymąsi, kyla klausimas: ar istorija pasikartos?

Visi, pamenate, kaip apie Vokietijos, Italijos ir Japonijos ašį spito visi reacionieriai.

Tos ašies tikslas buvo užduoti mirtiną smūgį socialistinei valstybei, sudaužyti demokratijas ir užviešpatauti visame pasaulyje.

Ašis taip įsidrąsino, kad net už ginklo griebėsi. Pasėkmės, žinoma, buvo labai prastos, kas liečia ašį.

Dabar turime kitą ašį, kurios priešakyje stovi Amerika.

b Amerikiečiai, žinoma, sako, kad tai gelbėjimui vakarų kultūros nuo komunizmo. Bet naciai irgi taip kalbėjo.

Dabar, kaip ir tuomet, apie šią ašį spinta visi pasaulio reacionieriai, įskaitant ir nacių likučius.

Yra sakoma, kad su kuo susidėsi, tokiu ir pats tapsi. Gindami reakciją, naujaašinininkai negali gelbėti kultūros.

c Tuomet prieš fašistinę ašį pirmoji vietoj stovėjo Tarybų Sąjunga. Jai pritarė, kaip yra žinoma, pirmiausiai komunistai, o paskui ir kiti kultūros ir progreso mylėtojai.

Dabar irgi pirmoji prieš naują ašį stovi Tarybų Sąjunga.

Pastaruoju laiku beveik visų šalių komunistai pasisakė, kad jie nerems agresijos prieš Tarybų Sąjungą.

Prieš karą organizuojasi plačios masės liberališkėsių žmonių, kurie mato, kokią baisią žmonijai žalą neša karai.

d Naujoji ašis labai daug kalba apie pastojimą kelio agresijai. Atlanto pakto tikslas esąs irgi antiagresinis.

Bet štai, autoritetingi šaltiniai sako, kad amerikiečiai, britai ir Co. nestos už nubaudimą Olandijos už agresiją Indonezijoje.

Ne visada agresija skaitoma agresija.

Klausimas, kas yra agresorius.

J. Y.

25

TOKIJO. — Gen. MacArthur pareiškė, kad Sovietai, tur būt, nemėgins užpulti Japonijos, bet "jeigu jie užpultų, tai amerikoniai gintų Japoniją".

26

Dick Nelson, arba Pierre, apsukrus francūzas, kurio keliai dažnai kryžiuojasi su Wayno ir Šusterio. Jis gali pamėgdžioti įvairius žmones.

Dixie Dean, piano akordiono čempionas. Jo visur pilna, parengimuose, radio programose ir kitur.

Ką Kiti Rašo ar Sako

Už Politinę Laisvę

a Utah valstijos vyriausias teisėjas James H. Wolfe išstojo prieš Komunistų Partijos vadų persekiojimą. Jisai sakė, kad jų kaltinimas nepamatuotas ir gresmingas valdžios galios pavartojimas politinei priešpaučiai.

Teisėjas Wolfe sako, geriausia konstitucijos garantija yra gynimas žmonių, kurie politiniai nesutinka su valdžia. Jisai reikalauja generalio prokuroro suspenduoti polinį persekiojimą komunistų vadų.

Su teisėju Wolfe sutinka šimtai kitų Amerikos žymių žmonių. Sukurtas Politinės Laisvės Skelbimo Komitetas.

Komunistų vadams laisvės reikalavimą pasirašė, be teisėjo Wolfe dar Paul Kern, galva New Yorko Civil Service Commission, taipgi profesorius Charles Houston, Dr. Thomas Addis, Stanford Universiteto medikalės mokyklos galva, vyskupas Cameron C. Alleyne, Dr. Bernard Baum, Iowa Valstijos

28

Daina Apie Praeitį

ANTANAS JONYNAS

Vėl į praeitį mintys nukrypsta,
Kad ryškiau dabartis sutvistikėtų
Ir kad niekas dainom vakarykštėm
Drumsti mūsų širdžių negalėtų.

Ir, kai žiūriu į praeitį niūrią,
Teismo anstolį visad išvystu,
Tėvą, glamžantį rankoj kepurę,
Ir motutę, dar šaukiančią Kristų.

Teismo antstolis vaikšto po tvartą,
Pirkios baidus lėtai čiupinėja.
Jo įsakymu griežtu tą kartą
Iš namų mes beturčiais išėjom.

Mus lydėjo kaimynai per sodžių, —
Tik per ašaras jų mes nematėm.
Atminty liko šypsantis buožė,
Teismo anstoliui plojās per petį. . .

Nežinojom tada, kad ne verkti,
O kovoti ir priešintis reikia. —
Vis keliavom iš kaimo, į kaimą,
Sprangią samdinio duoną vis keikėm.

Ir todėl, kai į praeitį žiūriu,
Teismo anstolį visad išvystu. —
Veltui tėvas dar glamžė kepurę,
Veltui motina šaukėsi Kristų. . .

Tąsyk teismas, valdžia ir pats dievas
Buvo ponų ir buožių globėjai. —
Gavęs trūkį, pasimirė tėvas. —
Mes toliau jo keliais klampinėjom.

Ir skriaudų, mūs vargų kasdieninių
Joks teisėjas anuomet nematė. —
Ir kasdien užguitoj mūs tėvynėj
Buožės anstoliams plojo per petį.

Universiteto, Dr. Bernard Blood, William Penn Kolegijos ir daugybė kitų žymių Amerikos intelektualų.

Jau pirmiausia Amerikos mokslininkų, menininkų ir švietėjų organizacija, turinti tūkstantį žymių žmonių, taipjau išstojo prieš komunistų persekiojimus. Tos organizacijos priekyje stovi Dr. Harlow Shapley, Harvardo profesorius ir žymus mokslininkas.

Kova už politinę laisvę vis didėja.

Komunistų byla New Yorke vis daugiau demokratingų žmonių išjudina. Demokratijos palaikytojai supranta, kad šią bylą pralaimėjus valdžiai būtų kaip ir padrasinimas toliau tęsti varžymą laisvės, neigimą civilių teisių. Dėlto ir išsiūduina vis daugiau žmonių kovon prieš komunistų persekiojimą. — Vilnis.

6 Akademikas Lysenko

Su dideliu įdomumu perskaičiau tarybinio akademiško Trofimo Lysenkos veikalą "Biologijos Mokslas Šiandien", taipgi išsamų amerikinio gamtininko Bernardo Friedmano straipsnį "Lysenkos Pasitarnavimas Biologijai".

Mums, eiliniams žmoneliams, nėra lengva gilintis į tokius mokslus, kaip genetiką, dėl kurios pasaulio biologai šiandien ginčijasi, dėl kurios Tarybų Sąjungoje karšti ginčai virė bėgyje pastarųjų penkiolikos metų.

Tie ginčai baigėsi praėjusių metų Agrikultūros Mokslų Akademijos suvažiavime, — jie baigėsi Lysenkos šalininkų laimėjimu.

O tai reiškė pripažinimą, jog biologijos moksle padaryta savotiška revoliucija, kurios pasekmės dižiai palengvins žmonijai gyvenimą, — kurios pasekmės, beje, gali pakeisti visą žemės paviršių.

Vakare baigiau skaityti Lysenkos veikalą, o ant rytojaus, vykdamas darban, nusipirkau anglišką dienraštį, kurio pirmame puslapyje blieskėsi tokia žinia:

"Oregono mokytojas paleistas iš vietos dėl to, kad jis pritaria Lysenkai."

Tuo mokytoju yra Dr. Ralph Spitzer, chemijos profesorius Oregono Valstijos Universitete.

Universiteto prezidentas Dr. A. L. Strand, atstatydamas profesorių, akademišką Lysenko išvadino "šarlatanu".

Tai yra būdinga! Atsiminkime: kadaise Galilėjus irgi buvo apšauktas "šarlatanu" ir net kankintas, kam jis skelbė, kad žemė sukasi!

Kiekvienas, kuris anuo metu Galilėjui pritarė, susilaukė didesnės baismės, negu šiandien Dr. Spitzer.

29 ŠYPSENOS

Abu Nusileidžia

a Gyventojas buvo skolingas šeimininkei jau už kelias savaites.

"Aš ilgai laukiau," tarė šeimininkė; "bet atėjo laikas atsiskaityti. Aš būsiu labai nuolaidi. Jeigu negali užmokėti visos nuomos, tai nors pusę sumokėk, o kitą pusę aš sutinku užmiršti."

"Labai puiku", tarė nuomininkas. "Aš irgi sutinku užmiršti kitą pusę".

6 Kampas Dingęs

"Pereitą naktį, aš sapnavau, kad aš bandžiau mano išrastą naują pajū," tarė vyras, valgydamas pietus.

"Galimas daiktas," tarė žmona, "nes matraso kampas nugrauztas".

c Kapitalas ir Darbas

"Pasakyk man", klausė profesorius studentą, "kas yra kapitalas?"

"Tur būt pinigai pas kitą žmogų."

"O kas yra darbas?"

"Kaip išgauti iš jo nors dalį tų pinigų."

d Žyla iš Rūpestio

"Marės plaukai žyla iš rūpestio."

"O koks gi ją rūpestis spaudžia?"

"Kokia būti: geltonplaukė ar juodplaukė."

Arba, žiūrėkibe, kaip mūsų aukštosios mokyklos sutinka Markso mokslą!

Jeigu tokie dalykai šiandien Amerikoje vyksta dėl Lysenkos, tai kiekvienam žmogui verta jo mokslą giliau, visapusiškai pažinti.

Lysenko papildė Darwino mokslą, atmesdamas iš darwinizmo tai, kas buvo netikslu, nemoksliška, kreiva.

Lysenko papildė didžiojo gamtininko Mičiurino mokslą.

Lysenko jau įrodė, kad visoki gyvieji daiktai, — augmenys ir gyvuliai — galima patobulinti: galima sukurti naujos jų veislės, geresnės, naudingesnės žmonijai veislės.

Visa tai gali pasiekti, sudarydamas atitinkamas sąlygas naujoms veislėms veistis, plėstis, sirpti. Kitais žodžiais: žmogus, sąmoningai, mokslinškai keisdamas aplinką, joje gali sukurti visiškai naujas augmenų ir gyvulių veisles!

Lysenko jau sukūrė naujų veislių gėlininkystėje; tarp kitko, jis jau įrodė, kad žiemenčiai javai galima paversti vasariniais.

Sitam Lysenkos mokslui prieštarauja senųjų genetikų (Pabaiga ant 8 pusl.)

Lietuvos Mokslų Akademijai 8 Metai

31 37-ti Metai

Saugokit 32 Sveikatą

Prof. J. Matulis

Lietuvos TSR Mokslų Akademinio Prezidentas

Lietuvos TSR Mokslų Akademinio yra jauna įstaiga. Ji įkurta prie Tarybų valdžios 1941 m. sausio mėnesį. Dabartiniu metu Mokslų Akademijos sistemoje veikia 11 institutų su pagalbiniomis mokslinėmis tiriamosiomis bazėmis: Botanikos Sodas Kaune, stambiausia respublikoj Gyvulininkystės Mokslinio Tyrimo Stotimi, Gamtos rezervatu Žuvinte, Eksperimentine Zoofarma, Zoologijos Muziejumi Kaune, Stenografiniams ir Istoriniams Muziejais Vilniuje ir Kaune.

1949 m. mokslinių tyrimų darbų tematikos pagrindas paimtas penkmetinis planas respublikos liaudies ūkiui atkurti bei išvystyti. Tematinis planas apima 146 temas įvairiose mokslo srityse.

Smetoninėje Lietuvoje žemės ūkio elektrifikacija buvo laikoma utopija. Dabartiniu metu Tarybų Lietuvos vyriausybė pavadė Mokslų Akademijai sustatyti respublikos žemės ūkio elektrifikacijos planą, kuris bus artimiausiais metais įgyvendintas. Šio klausimo išsprendimui dirba Ekonomijos, Geologijos ir Geografijos, Žemės ūkio ir technikos institutų moksliniai darbuotojai. Pirmoje eilėje ruošiamos upių, kaip hidroenergijos šaltinio, schemas. Artimiausiu laiku ant jų bus pastatyta visa eilė hidroelektrinių.

Vienu svarbiausiu tarybinės vyriausybės rūpesčiu yra, greta su pramonės atstatymu ir išvystymu, pakelti ir išvystyti visas žemės ūkio šakas. Ryšium su tuo praėjusios vasaros metu žemės ūkio institutas atliko didelį darbą. Iširta ir sužymėta žemėlapyje apie 350,000 ha bendro ploto dirvožemių. Pasaudojant žemės ūkio instituto ekspedicijų surinkta medžiaga sudaromas naujas detalus Respublikos dirvožemių žemėlapis.

Taip pat buvo tęsiami bandymai su natūralinėmis ir mineralinėmis trąšomis. Vadovaujant Lietuvos TSR Mokslų Akademijos nariu-korespondentui prof. V. Ruokui, siekiama išgvildinti atitinkamą žaliavinę žemdirbystės sistemą, tręšimo sistemą. Aiškinamos vietinių trąšų gamybos sąlygos individualių valstiečių ūkiuose, kolektyviniuose ir tarybinuose ūkiuose. Tyrinėjamas tręšimo durtimis efektingumas. Lietuvos TSR teritorijoje yra dideli plotai rūgščių jaurinių dirvožemių, kurių kalkinimas yra viena pagrindinių jų derlingumo padidinimo priemonių. Šioje srityje 1948 m.

Profesorius J. Matulis

pradėti dideli tyrinėjimo darbai.

Gyvulininkystės Mokslinio Tyrimo Stotyje pradėti bandymai išvedimui vienodo Lietuvos TSR sąlygoms tinkamo juodmargių galvijų tipo. Šioji veislė pasižymi stipria konstitucija, geru mėsingumu, aukštu pieningumu ir pieno riebumu. Pradėti taip pat selekcijos darbai išvedimui tinkamų respublikos sąlygoms baltųjų didžiųjų kiaušinių veislės bekoninio ir lašininio tipo. Lygiagrečiai su šiuo darbu vedami tyrinėjimai gyvulių šėrimo racionalizavimo, naminių paukščių dėslumo didinimo, naminių gyvulių invazinių ligų tyrinėjimas.

Biologijos Institute, vadovaujant senam Mičiurino mokslo sekėjui akademikui prof. T. Ivanauskui, tyrinėjama aklimatizacija ir reaktimizacija respublikos teritorijoje naujų žinduolių rūšių brangykalių. Žuvinto rezervate 1947 m. įkurdinti bebrai, 1948 metais — vychuchol-kurmėnas. Tyrinėjama juodsudabrių lapių veisimo ir jų kailių kokybės pakėlimo problema.

Botanikos Sodas Kaune veda tyrinėjimus dėl atvežtųjų ir kitur augalų aklimatizacijos Lietuvoje. Tyrimai parodė, kad kai kurie svetimų kraštų medžiai, k.a.: Pinus Banksiana, Pinus Eigida ir kt. visiškai tinka didesnių plotų apželdinimui. Tuo būdu Lietuvos miškai praturtės vertingom medžio žaliavom.

Nemažą Lietuvos TSR teritorijos plotą užima lengvos sodams mažai tinkamos dir-

vos. Lietuvos TSR Mokslų Akademijos Biologijos Instituto suorganizuotas pomologijos sodas pradėjo veisti tokias augalų ir vaismedžių kultūras, kurios būtų tinkamos auginti nederlinguose respublikos rajonuose.

Ekonomikos Instituto mokslinis tiriamasis darbas nukreiptas į tolimesnį socialistinio liaudies ūkio išvystymą. Dabartiniu metu institutas tiria žemės ūkio gamybos specializacijos ir išskirtymo rajonais atskirų gamybos šakų bei rūšių problemas.

Ekperimentinės Medicinos ir Onkologijos Instituto savo mokslinį tiriamąjį darbą glaudžiai derina su Lietuvos TSR Sveikatos Apsaugos Ministerija. Vadovaujant instituto vyr. moksliniam bendradarbiui prof. Šopauskui praeitą vasarą buvo surinkti gausūs moksliniai duomenys apie Palangos ir Birštono kurortus.

Lietuvos TSR Mokslų Akademija pokariniiais metais išvystė didelį mokslinį tiriamąjį darbą. Tarybinė vyriausybė ir komunistų partija Akademijos darbui skiria didelį dėmesį.

Lietuvos TSR Mokslų Akademijos veikla įneša vis didesnę indėlį į priešakinio tarybinio mokslo laimėjimus, į Tarybų šalies pokarinį liaudies ūkio atstatymą ir tolimesnį vystymą.

NEW YORK. — Pasaulinis kumštinių čempionas Joe Louis, atsisakė nuo čempionato. Toliau jis ketina veikti, kaip kumštinių rengėjas-promoteris.

Balandžio 12 dieną sukaks trisdešimt septyni metai, kaip Sūnų ir Dukterų Draugija susiorganizavo. Ji susiorganizavo iš jaunų, tvirtų vyrų. Iš tų, kurie ją organizavo, rodos tik trys gyvi. Kiti ilsisi amžinatvėj.

Toronte iki 1926 metų lietuvių skaičius buvo labai mažas. Jis padidėjo naujai imigracijai atsidarius, 1926-29 metais. Privažiavo lietuvių, abiejų lyčių, tūkstančiais. Keli šimtai jų apsigyveno Toronte. Nuo to laiko draugija pradėjo augti.

Daugiausia narių įstodavo laike vėjus. Senesnių, pavargusių vietas užimdavo jaunesni, energingesni.

Galima pasakyti, kad istorija pasikartoja. Dabar vėl, trečiu kartu, užliejo Kanadą jaunų emigrantų banga. Iš jų 99 nuošimčiai priims Kanadą kaip naują tėvynę. Jie susilies į esamas organizacijas.

Pašalpinė organizacija, apie kurią aš kalbu, suteikia ateiviui dvejopą naudą. Jis čia randa pagalbą ligoje ar nelaimėje ir progą kultūriniam veikimui.

Nors naujai atvykusieji jaučiatės jauni ir sveiki, tačiau nepažiūrėkit fakto, kad šioj aukso šalyj ligos ir nelaimės yra dažni nuotyčiai. Mašinos dažnai sužeidžia darbe. Neįprastos gyvenimo sąlygos, maitinimasis valgyklose, kur maistas turi mažai vitaminų, greitai pakerta sveikatą ir apsieiškia įvairios ligos.

Aš, kaip vienas iš šios draugijos kūrėjų, per 37 metus daug patyriau. Už tai sakau, kad prigulėti prie pašalpinės draugijos, ypač prie Sūnų ir Dukterų Kanados Lietuvių Savitarpinės Pašalpos Draugijos, visuomet apsimoka. Prie jos priklauso apie 700 lietuvių, visokių ištikinimų.

Jaunuolis iš Senųjų

Aliza Vosiliuniūtė, S. Vosiliūnų dukrelė, kurią trokas suvažinėjo jai einant į mokyklą.

Rašo Dr. J. J. Kaškiaučius
530 Summer Ave.,
Newark, N. J

Kai prisieina daryti operaciją ir išimt tulžiapūslės akmenis, o gal net ir pačią tulžiapūslę, tai jau vidurių raitai nebevažiuoja taip slidžiai. Reikia tada dar labiau žiūrėti maisto, kad visko būtų pakankamai, ko tik reikia žmogaus organizmui. Bendrai imant, reikia tada kuo mažiau vartoti riebalų, taukų, riebių padažų, lašinių — virtų arba keptų riebalų. Su žaliais riebalais ir daržovių bei vaisių aliejais mažiau keblumo, nes jie lengviau persimala ir įsisavina į organizmą. Saugotis reikia deginančių, erzinančių prievagių — pipirų, muštardos, garsvyčių, acto ir kokių smarkių prieskonių. Viską reikia gerai kramtyti, sunkią nuryti, o rupieną palikti ant lėkštės. Greita negadinto maisto, būtina, būtina ir būtiniausiai reikia imti gausiai vitaminų, nuolatai ir nuolatai, per visą gyvenimą.

Per daug rūgščių, per daug rūgimo viduriuose vargina labai daugelį žmonių. Paprastai tokie prarūgę viduriai esti metų metais. Ilgainiui iš to atsiranda viduriuose ir opų (ulcers), o iš opų kai kada išsivysto vėžys. Tada jau taškas, šabašas... Nereikia taip ilgai laukti. Reikia tuojau apsižiūrėti. Rūgimui mažinti reikia pasirinkti atitinkamo maisto, paprasto, gamtinio, negadinto, necivilizuoto maisto. Gerai viską kramtyti, gerai maišyti su seilėmis. Rytį tik sunką, palikti rupieną, plaušus bei šiaudus, kad neдрaskytų plėvių. Reikia gausiai visokių vitaminų su kiekvienu valgymu. Ir reikia kokių priešrūgštiminių tablečių arba miltelių (antacid) po valgio.

Jau persirgusiam reumatizmo karštligė ligoniui naudinga vartoti sulfadiazino, pusės gramto tablete (0.5 gm.) rytais ir vakarais, per keletą mėnesių. Tada padeda pašalinti iš organizmo reumatinę nuodų likučius ir apsaugo ligoj nuo pasikartojimo šitos netikusios ligos. Per tą patį reumatizmo karštį sulfadiazinas vartot netinka. Tada ligois privalo gulėti patale keletą savaičių. Greita paprasto gamtinio maisto, reikia imti didelėmis dozėmis daugmeninių vitaminų. Specifiško vaisto nuo reumatizmo karštinės nėra.

BATAVIA. — Indonezų vada atmetė olandų pakvietimą į pasitarimus.

Pasik
ros dek
voj did.
Deka
tojai p
stambir
darbin
mokykl
mikus,
ne kar
Masko
jaunosi
teratur
tai ir ši

Deka
rėse iv
Rašyto
riato p
suvesti
Būdam
tojai p
parodė
nėms t
jų met
mus. A
Tarybų
sekreto
savo ka
kada jie

Latvijos
kurs da

Latviu Rašytoju Klausēsi Visa Tarybu Šalis

33

J. RUMĒKS

Pasibaigē latviu literatūros dekada, praējusi Maskvoj didžiu pasiekimu.

Dekados metu latviu rašytojai pabuvo svečiuose pas stambiausiu sositinē jomiu darbinikus, pas aukštiju mokykiu studentus, akademikus, meno darbuotojus ir ne kartā susitikdavo su Maskvos literatais. Visur jaunios tarybu Latvijos literatūros atstovai buvo šiltai ir širdingai sutikti.

Dekados uždarymo išvakarēse jvyko TSRS Tarybiniu Rašytoju Sajungos sekretoriato posēdis, kuriame buvo suvesti dekados rezultatai. Būdami Maskvoj latviu rašytojai plačiai ir visapusiškai parodē broliškoms tarybinēms tautoms savo pastaruju metu kūrybinius pasiekimus. Atsakingasis Latvijos Tarybu Rašytoju Sajungos sekretorius Ignatas Muižnieks savo kalboje pabrēžē, jog dekada jiems buvo didelē kūry-

binē ir politinē mokykla.

Latvijos TSR Ministru Tarybos Pirmininko pavaduotājas J. Ostrovs iteikē respublikos Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo garbēs raštus grupei rusu rašytoju ir poetu-vertēju, apdovanotu už diēlielus nuopelnus latviu tarybinēs literatūros propagandas ir išvystymo srityje. Apdovanotuju rašytoju skaičiujē yra A. Fadiejevas, P. Skosyrevas, poetai N. Tichonovas, A. Surkovas, S. Michalkovas, V. Deržavinas.

Latviu literatūros dekados baigiamasis vakaras jvyko vienoj geriausiu Maskvos koncertu saliū — P.G. Čaikovskio vardo salē. Apie pusantro tūkstančio žmoniū audringais plojimais sutiko latviu rašytoju pasirodymā prezidiume, kadangi ju kūriniai, išversti į rusu kalbā, gerai pažįstami tarybiniam skaitytojams.

Pirmininkaujantis, TSRS

Tarybiniu Rašytoju Sajungos Generalinis Sekretorius Aleksandras Fadiejevas, suteikē žodį pranešimui apie latviu litedatūrā Latvijos Komunistu Partijos Centro Komiteto sekretoriui Arvidui Telšei.

A. Telšē pasveikino maskviečius Tarybu Latvijos darbo žmoniū vardu ir padēkojo už širdingā latviu rašytoju sutikimā Maskvoj. Apibūdines pagrindinius latviu literatūros raidos etapus, pranešējas smulkiai papasakojo apie tarybu Latvijos nebūtā iki šiol liaudies ūkio pakilimā ir nacionalinēs latviu kultūros suklestėjimā pokariniiais metais.

Tarybu Latvijoje yra 14 valstybiniu teatru, 9 aukštosios mokyklos, 150 viduriniu techniku ir per pusantro tūkstančio viduriniu bei pradinu mokyklū. Pokariniiais metais valstybinē latviu leidykla išleido per 35 milijonus tomū knygu. Tarybu Latvijos literatūra igijo naujā skaitytojā. Knygai atviras kelias į pačias plačiausias liaudies mases. Gausingos despublikos bibliotekos turj per 5 milijonus tomū knygu. Kas penktas Latvijos gyventojas yra bibliotekos abonentais. Daugia-tūkstantiniais tiražais paplinta respublikoj latviu rašytoju kūriniai. Juos išleidiā broliškū tarybiniu tautū — rusū, ukrainiečių, gruzinū, uzbekū ir kitomis kalbomis.

Latviu literatūra ryškiai kyla. Ji igijo naujā heroju — komunizmo statytojā. Pasirodē tokie kūriniai, kaip J. Sudrabkalno eilėraščių rinkinys "Broliškoje šeimoje", A. Grigulio pjesē "Molis ir porcelenas", apdovanoti Stalini-nėmis premijomis, romanai A. Saksēs "Į kalnā", ir V. Lacio "Audra", V. Lukso poema "Rita pradeda gyventi", eilėraščiai apie patriotizmā, tautū draugystē ir darbā A. Balodžio, J. Groto ir kitū.

Baigdamas Arvidas Pelšē pasakē:

— Kasdieninis tarybinis vyriausybēs, komunistu partijos ir asmeniškai Josifo Stalino rūpinimasis latviu literatūra, glaudus Latvijos rašytoju ryšys su rusu rašytojais sudarē latviu literatūrai visās sąlygas toliau vystytis.

Po pranešimo latviu poetai A. Grigalis, V. Luks, J. Vanags ir A. Čaks paskaitē savo eilėraščius gimtāja kalba. Eilėraščių vertimus skaitē A. Surkovas, V. Deržavinas, N. Tichonovas, I. Selvinskis, P. Antokolskis. Ryš-

ku nesugriaunamos Tarybu Sajungos tautū draugystēs pavyzdžiu buvo uzbekū poeta Džumanijazo Šaripovo perskaitytas jo paties išverstas į uzbekū kalbā J. Balodžio eilėraštis "Tėvynei". Latviu rašytoju kūriniai, išversti į rusū kalbā buvo paskaityti Maskvos teatru artistū. Baigiant vakarā jvyko didelis koncertas dalyvaujant Maskvos ir Latvijos artistams.

Sujaudinti ir su didžiu kūrybiniu pakilimu latviu rašytojai išvažiavo iš Tarybinēs Tėvynēs sositinēs. Rygos stotyje Maskvoje, stambiausias tarybu Latvijos poetas Janis Sudrabkaln visū latviu rašytoju vardu pasakē:

— Mes laimingi, jog turime galimumā skaityti savo kūrinius mūsų Tėvynēs sositinēje, kur gyvena geriausiai tarybinēs kultūros atstovai, kur gyvena ir dirba di-dysis Stalinas. Susitikimas su Maskva buvo nuostabus. Maskva praplētē mūsų auditorijos rēmus. Mus išgirdo visa šalis!

— Sveikinam Maskvā ir maskviečius! Iki būsimumū džiaugsmingū kūrybiniu susitikimū!

34 Žalias Mišku Žiedas Apjuos Lietuvos Sostinė

VILNIUS. — Lietuvos miškininkai darbuojasi organizavime rinkliavos sėklū želdinimui anuju mišku, kurie turēs apsupti Lietuvos sostinė Vilniū.

Nemenčio kolektyviu ūkiu vedėjai jau turi surinkę 10 tonū ažuoliniu sėklū ir 170 kilogramū egliniu ir pušiniu

Darbo Progresyvės Partijos Pareiškimas

35

TORONTO. — Darbo Progresyvės Partijos lyderis Tim Buck išleido sekantį pareiškimā karo pavojaus klausimu:

"Darbo Progresyvės Partijos pozicija", sako Tim Buck savo pareiškime, "yra tokia, kad nėra pavojaus ar ženklo pavojaus, kad koks priešas įsiveržtū į Kanadā. Nekurios Jungtiniu Valstiju jėgos randasi Kanadoj, bet su Kanados valdžios sutikimu.

"Nėra pateisinimo teigimui, kad kuri nors kita šalis grumoja Kanadai, arba grumos Kanadai ar kuriai kitai Šiaurēs Amerikos šaliai. Jungtinēs Valstijos yra vienintelē jėga pasaulyje, kuri yra apsirūpinusi karo ir transporto laivais, rekaifingais vedimui karo už vandeniū, ir Jungtiniu Valstiju imperializmas yra visos agitacijos už karā varomoji jėga ir šaltinis. Darbo Progresyvė Partija priešinasi ir priešinasis valdžios pasiūlymui pažadēti Kanadā iš kalno karvi, kurj Jungtiniu Valstiju imperialistai planuoja pradēti. Mes kovojame išgelbėjimui Kanados nuo karo. Štai kodėl mes priešingi Kanados pasirašymui Karinio Atlanto Pakto. Štai kodėl mes raginame, kad Jungtinēs Valstijos ištrauktū savo kariuomenē iš Kanados.

"Darbo Progresyvė Partija priešinga imperialistū pastangoms sunaikinti socializmā per karā."

sėklū.

Nemenčio srityje, pereiniais metais, užveista 307 hektarai naujo miško. Šiomet bus užveista dar 400 hektarū.

Už keliu metu žalias žiedas apjuos visā Lietuvos sostinė.

Užsitikrinkit Pagalbā Ligoj ir Nelaimėj

36

Istodami į

Sūnū ir Dukterū Kanados Lietuviū Savitarpinēs Pašalpos Draugija

VAJUS TESIS nuo KOVO 1 iki BIRŽELIO 1

Laike Vajaus Įstojimas Perpus Nupigintas

Jaunimas nuo 16 iki 20 metų amžiaus Vajaus Metu Priimamas Be Įstojamo Mokesčio

Draugija Turi 11 Kuopū Kanadoje Pašalpomis Išmokėjusi \$60,000

Pašalpos Moka: \$3.50, \$7.00 ir \$10.00 į Savaitę
Pomirtinēs Moka: \$80.00, \$120.00 ir \$160.00
Nario Mokestis: 35 c., 65 c. ir \$1.10 į Mėnesį

Draugijos Kapitalas Siekia Arti \$22,000

Dėl informacijū kreipkitēs:

J. Kevėža, 11 A Delaware Ave., Toronto 4, Ont.

Latvijos TSR nusipelnēs artistas Aleksandras Viliumanis, kurs dainavo latviu literatūros dekados metu Maskvoje.

37 MONTREALO ŽINIOS

a Paskutinis Priminimas

Sis yra antras ir paskutinis priminimas šios kolonijos lietuviams, kad šį šeštadienį, kovo 12 d., Point St. Charles svetainėje, 01234 Charlevoix St., įvyks vyrų pajū balius. Pradžią 8.30 v.v.

Rengėjai nuoširdžiai kviečia visus šios kolonijos lietuvius atsilankyti į pirmą šios rūšies balių. Tenka laukti ir pamatyti, kas per balius įvyks ir kokius pajus mūsų vyrai iškeps.

b Vilijos Choro Koncertas

Kovo 27 d. Vilijos choras ruošiasi turėti koncertą. Koncertas susidės iš veikalo — vieno veiksmo komedija "Mirties Lažybos" ir koncertinės dalies, kuri bus graži ir sudėtinga. Šios kolonijos lietuviai nepamirškite kovo 27 d. ir ruoškitės iš kalno šiame koncerte dalyvauti.

Vieta ir laikas bus pranešta vėliau — sekite pranešimus.

c Du Svarbūs Vajai

Šiuo laiku eina du svarbūs vajai: Montrealo Lietuvių Sūnų ir Dukterų Pašalpinės

Draugijos vajus, kuris tęsis iki geguži omėnesio, ir Lietuvių Literatūros Draugijos.

Apie svarbą priklausyti prie pašalpinės draugijos, apsišaudimui nelaimėje ar ligoje, aiškinti nereikia. Dabar kaip tik gera proga įstoti į šią draugiją, kurie dar nepriklausote, nes vajuus laiku priimami nauji nariai be įsto- jimo mokesčio. Pasinaudokite proga.

Lietuvių Literatūros Draugija taip gi yra labai svarbi draugija, nes jos tikslas yra vesti kultūros ir apšvietos darbą. Toj srityj ši draugija yra atlikusi milžiniškus darbus.

Jau gan didelis skaičius šios kolonijos lietuvių šiai draugijai priklauso, bet kurie dar nepriklausote, dėl visų duryš atdaros.

d Rengiasi Sukurti Šeimyninį Gyvenimą

Jaunuoliai Vikis Kiela ir Janė Grėbliauskaitė ruošiasi sukurti šeimyninį gyvenimą apie balanžio pabaigą.

Vikiui ir Janei linkiu laimingo ir ilgo šeimyninio gyvenimo.

Ligoniniai

Vasario 26 d. susirgo Antanas Juknelis. Ligonis randasi savo namuose. Kokia liga serga, neteko sužinoti.

Kovo 1 d. susirgo J. Masevičius. Ligonis yra po daktaro Rabinovičiaus priežiūra ir liga tirinama. Šiuos žodžius rašant, dar nebuvo žinios, ar ligoniui reikės eiti ligoninėn dėl operacijos.

Kiek anksčiau buvo minėta, kad apvogė dd. J. V. Mikalauskus. Po šio įvykio, susirgo V. Mikalauskienė. Spėjama, kad buvo sukręsta nervų.

Savaitė atgal susirgo drg. K. Keršienė, "Windsor Cleaners" ūalininko A. Keršio, žmona. Ją buvo suėmęs gripas. Kaip šiuo laiku ji jaučiasi, neteko sužinoti. Ji pradžioje ligos pareiškė, kad gripui nepasiduos.

Korespondentas

Sidabrinės Vestuvės

MONTREAL. — Vasario 27 d., Vytauto klube buvo suruoštas dvidešimt penkių metų sukaktuvių paminėjimas Domininkui Norkeliui ir jo žmonai. Sukaktuvės buvo tikras surprizas Norkeliui. Jas surengė jų sūnus Albertas ir duktė Julia, padedant giminėms.

Puota buvo puikiai paruošta ir daug svečių atsilankė. Apart vietinių svečių, dalyvavo D. Norkeliuno sesuo iš Jungtinių Valstijų ir jos vyras, kuris amerikiniu alum skaniai svečius pavaišino. Taip gi buvo atvykęs iš Toronto jubilijanto pusbrolis Antanavičius su žmona.

Nuo svečių ir rengėjų, jubilijantams buvo įteiktos gražios dovanos. D. Norkeliunas yra išrinktas Vytauto klubo pirmininku ir savo pareigas pradės nuo gegužės mėn. 1 d.

Dalyvė

KA KITI RASO

(Atkelta nuo 5 pusl.)
tų teorija — tokių, kaip Mendel, Weismann, Morgan; jam prieštarauja tūli biologai T. Sąjungoje, o Amerikoje Lysenko šiandien siekiama: "į dulkes sumalti"!

Lysenko mano, jog žmogus yra pilnas šeimnininkas gamtoje ir jis ją gali priversti jam tarnauti.

"Neprivalome laukti, iki pati gamta mums suteiks dovanų; mūsų uždavinys yra paveržti jas iš gamtos", sakė Mičiurinas.

Pagal Lysenkos mokslą, pavyzdžiui, Lietuvos valstiečiai ateityj gal galės imti du derlius per vienus metus, vietoje vieno; Lietuvoje gal būtų augt orandžiai ir kitoki vaisiai, kurie ligi šiol auga tik šiltuose kraštuose! — R. Mizara.

Gavo Sunkvežimius

44 VILNIUS. — Trisdešimt mūsų respublikos tarybinių ūkių šiomis dienomis gavo autosunkvežimius (trokus). Mašinas gavo Bartkuškių

Šapalų, Kuršėnų ir kiti tarybiniai ūkiai. Iš viso mūsų respublikos tarybiniams ūkiams šiomet paskirstyta 116 sunkvežimių.

Didelė parama MTS yra autodirbtuvės, kurių šiomet gauta 58. Šiomis dienomis jau gavo Raudondvario, Garliavos, Šilalės ir eilė kitų respublikos MTS. Pakeliui iš Kuibiševo į Vilnių yra 10 autotisternų, kurios bus paskirstytos MTS (Mašinų-Traktorių Stotims).

45 FRANKFURT. — Karinis amerikonių teismas atrado kaltais penkis asmenis kaip "karinius Lenkijos šnipus". Jie veikė vakarinėje Vokietijoje. Du lenkai ir trys vokiečiai liko nuteisti nuo 12 iki 30 metų kalėjimo.

Telefonas: HE. 3466

VERDUN PLUMBING CO.

Plumbing — Heating — General Work
Šaltkalvystė, Suvirinimas gesu, metalinių cementu ir kiti darbai sulig susitarimo

633 Burnside St. Montreal, Que.

Savininkas P. Gurklis

Jei Jums Reikalingas Elektrinis Darbas, Saukite

Virball Electric, Reg'd

Lietuvis Elektros Kontraktorius

Darbas Garantuotas — Greitas Patarnavimas

Visokios rūšies elektros įtaisymas, bei pataisymas
Laikau pardavimui visokius elektrinius reikmenis
Savininkas: Stasys Virbalas, Tel. DO. 3655

816 Jean Talon, W.

Montreal

WINDSOR

Dry Cleaners & Dyers Co. Ltd.

Windsor yra viena iš vėliausių ir moderniškiausių
Dry Cleaning šapų Montreale. Greitas patarnavimas.

20 Metų Patyrimas Garantuoja Darbą

Savininkai:

A. Keršys, P. Petrušis, P. Keršulis, A. Greibus

1205 Church Ave. Tremore 6679

VERDUN, QUE.

D.L.K. Vytauto Neprigulmingo Klubo.

38

ŠOKIAI

vyksta

KIEKVIENĄ SESTADIENĮ

Klubo Svetainėje

2161 St. Catherine St. E.

Sokiams griežia Sadausko Orkestra

Vynas, Alus ir Degtinė

Visi esate nuoširdžiai kviečiami atsilankyti

Pradžią 8 v. v.

Ižanga 50 c.

Rengėjai

Tel.: BELairs 2200.

Valandos: 4—5 po piet., 7—9 vak.
ir sulig susitarimo, išskiriant
šeštadienius ir sekmadienius.

39

Daktaras Rabinovičius

Chirurgas Specialistas

Turi savo ligoninę, egzaminuotoju ir gydau įvairias ligas.
Darau visokias operacijas ir persvietimus (X - Rays).
Vytauto Klubo ir M.L.S. ir D.P.D nariams papiginta kaina.
4351 ESPLANADE AVE., MONTREAL, QUE.

40 Dr. Roman Pniewski

Daugelį Metų Praktikavęs Didelėse Ligoninėse ir
Klinikose Europoje ir Amerikoje

Specialistas Venerinių Ligoninių ir Akušerijos

3537 PARK AVE. Tel. HA. 7623 MONTREAL

Valandos Nuo 3 iki 9 Val. Po Pietų

42 DR. J. MINDESS

Fizikas ir Chirurgas

Gydau odos, kojų ligas,

reumatizmą ir kitas.

5043 Park Ave., Montreal

DO. 9547

43 Tel. LA. 4441

Dr. H. Rosenfeld'as

Oficialus MLSDPD ir

DLKVNPD Gydytojas

Kalba Lietuviškai

Valandos: 2—4 v. p. p.,

7—8 v. v. ir susitarus

4539 PARK AVE.

Montreal, Que.

49. Naujas Gyvenimas

A. Zalinkevičaitė - Petrauskienė
Kauno Valstybinio Dramos Teatro Aktorė

Štai jau pusmetis, kaip aš esu Lietuvoje. Kiek džiaugsmo teikia sugrįžimas į gimtą kraštą, gali suprasti tik tas, kas po ilgų metų bevilniško bastymosi svetimam krašte, pagaliau pasiekia gimtąjį lizdą.

„Pažvelgiant į giedrą rytmetinį dangų, išgirst, ką šnabžda giminės veja, išvyst vėl, kas buvo širdžiai brangu, — Kokia tai laimė, vis kąskart nauja!“

Prabėgę tremtyje metai, kaip slogus ir tolimas sapnas, vis dar kartas nuo karto šmėkšteli atmintyje. Aš prisimenu, kaip tremtyje ilgos virtinės ilgesnių ir neviltingi užantspauduotų veidų kantriai laukia ištisomis valandomis, kad gautų puoduką nebalintą ir nesaldintą miežinę ar avižinę kavos. Po to pora ar trejetas valandų betikslaus slankiojimo žareivinių kieme, arba tūnojimo kampelyje kambaryje, kur tokį pat beprasmišką tremties dienų virtingę leidžia dar keli, o kartais ir keliolika žmonių. Žmonių, latitrūkusiu nuo gyvenimo, žmonių, panašiu į upelio srovės išmestas į krantą skiedras. O po kelių valandų ir vėl eilė pilkų būtybių su dubenėliais rankose, laukiančių samčio, kuris kaž kodėl vadinamas sriuba. Pavakary ir vėl eilė prie juodos miežių kavos be cukraus. Ir taip diena dienon. Eilėse ginčai, eilėse svarstymai — kur veš, į kokius darbus, ar į neįgyvenamus Kanados plotus miško kirsti, ar aukso kasti ar uolų sprogdinti — o gal avių kaimenių ganyti. Svarsto, ginčijasi buvę profesoriai, aukšti intelektualai... Tirstai apgyventų kambarių, betikslio gyvenimo išvargintos būtybės. Iš tų būtybių kažkas, kaž kokie anonimūs valdomieji veiksniai renka paskutinį skatiką, o iš tų nuo elgetų surinktų pinigų, — kažkas gauna algą. Pilkų šėšelių pilkas fantastinis žaidimas. Neviltinge bandoma gimdyti viltį! Konvulsingai stveriamasi už to gyvenimo, kuris jau dingio ir negrįš, kaip negrįžta nuplaukusi upės srovė, kaip negrįžta jaunystės prabėgusios valandos. Tėvynėje gi tuo tarpu ant seno gyvenimo griuvėsių auga naujas prasmingas darbo žmonių kuriamas gyvenimas. Tarybų Lietuva augina naują žmogų. Nauja, besiveržiantį į darbo ir gerovės ateitį. Galima įsijungti į to naujo gyvenimo srovę, naujo rūmo statybą. Bet laikas bėga, o gamta nepakenčia tuštumos. Tie, kas ne-

įsijungs dabar į gyvenimo tekamę, liks už jos ribų. O ar nebaisu slankioti šalia gyvenimo niekam nereikalingu šėšeliu? O ar nebaisu netekti vilties kada nors išvysti gimtinės dangų? Paguldyti kaulus svetimoje žemėje! O tiek nedaug tereikia, kad vėl galima būtų eiti drąsiai iškelus galvą nauju gyvenimo keliu, dirbti ir kurti. Tik reikia suprasti, ir priimti tą naują gyvenimą. Tik reikia užmiršti ir atmesti senojo gyvenimo formas. Padėti tiems, kurie stato, kurie kuria ateitį. Itikėti ateitim. Šit ir visa. Prieš mane plačia vaga liejasi naujo gyvenimo upė. Aš matau, kaip karo nuteriota Lietuva atsigauna, tiesia sparnus į saulę, į šviesų rytojų. Visose srityse eina darbas. Atstatomi miestai, fabrikai, tiesiami suardyti plentai, statomi tiltai. Puikus derlius, nauji gražūs pastatai džiuginą akį. Turgavietės mirga žmonių miniomis, produktų gausumu. Parduotuvėse ai-

50 John L. Lewis, kurs, kaip pranešimai sako, sunkiai serga. Jis esąs nuolatinėje gydytojų priežiūroje. Lewis yra didžiulės angliakasių unijos lyderis.

Julijos meilės tragedija, ir gulbių ežero idilija. Koks puikus tų spektaklių pastatymas, koks tobulas išpildymas ir dekoracijose ir dainavime ir šokiuose! Dramoje „Gyvenimas citadelėje“ verčia susimąstyti tuos, kurie dar bando gražinti smurto ir jėgos pasaulį, padrašina tuos, kurie tiki į ateitį. O „Gieda gaideliai“ J. Baltušio — koks teisingas anuometinio kaimo vaizdas! Įspėjantis ir pamokiantis. Stebiu naujo gyvenimo srovę ir jaučiuosi laiminga, kad aš galiu įsijungti į to gyvenimo tekamę, būti lašu tos galingos srovės, kuri neišvengiamai neša šviesią laimingą ateitį.

51 ADAMS MACHINE & TOOL WORKS

Darom Naujus ir Taisom Senus Visokius Namų Reikmenis: Įrankius, Skalavimo Mašinas, Pečius, Šaldytuvus, Prosus ir Kt.

Savininkas: J. ADOMONIS
3000 VERDUN AVE. — VERDUN
Tel. HE-MLOCK 2797

Tel.: VI. 6373 52 6668 DeLorimier Ave. Montreal, Que.

Albertas J. Norkeliūnas

General Insurance — Visokiausia Apdrauda
Teikiu sąžiningą patarnavimą visose Apdraudos srityse. Pildau valdiškas blankas, darau vertimus ir t.t. Valandos:
Pirm. ir Ketvirt. vakarais, ir pagal susitarimą

53 VYKSTANT I EUROPA GERIAUSI JUMS PATARNAVIMA SUTEIKS

9 Dorchester St. West,
Montreal, Que., Canada
Tel.: LANCASTER 3789

Rezervuokit savo kelionei vietas iš anksto. Parūpiname visus kelionės popierius. Parūpiname afidevitus dėl imigracijos, pasportus, vizas, sutvarkom maršrutus. Persiunčiam į visas pasaulio dalis pinigus, parūpinam perkalbotojus, vertėjus, parduodam namus, išrenkam nuomą, parduodam visokią apdraudą, laivų tiketus.

J. E. JIŠA ir ALEX. MCKAY
SAVININKAI
(Kalba ir Lietuviškai)

Res.: WE. 3011 Bus.: EL. 2266

54 Eddy Adomaičio Garažas WEST END AUTO BODY

Sudaužytų Automobilių Taisymas
Yra Mūsų Specialybė
Atliekam Visokius Taisymo Darbus
5812 UPPER LACHINE ROAD — MONTREAL

55 Parduodam Namus

PARŪPINAM UGNIES, VAGYSTĖS, AUTOMOBILIŲ, STIKLO ir t.t. APDRAUDĄ
PARDUODAM LAISNIUOTUS TAVERNUS, GROSSERNES, MĖSINES, ICE CREAM PARDUOTUVES IR KITUS BIZNIUS

Naujus 2 Flatų Duplexus — Visi Moderniški
Naujus 4 Flatų Duplexus — Visi Moderniški
Taipgi
Turime Keletą 2, 4, 6 Flatų Namus,
Pastatytus 5-10 Metų Atgal
Rašykite, telefonuokite arba atsilankykite asmeniškai
Mes esame properčių ekspertai

REED'S RENTING SERVICE REG'D
4834 VERUN AVE., VERDUN
Tel. YOork 5558; sekmadieniais ir vakarais po 8.30: TRENmore 1678
Mr. R. Bennett, Manager

NAMŲ DEKORAVIMO KONTRAKTORIUS

56 Otto Ramanauskas

2520 Hochelaga St. Montreal Tel.: FA. 6474
Maliavojam, popieruojam, išlyginam grindis ir dekoruojam naujus ir senus namus.

57 VICTORIA

CLEANERS & DYERS CO.

Valome, dažome ir sutaisome vyriskus ir moteriškus drabužius. Pageriname (Drax) reinkautus. Taipgi valome kitus namų reikmenis, kaip: langatieses (curtains), antklodes ir taip toliau, išskiriant skalbinius. Paimame iš namų ir pristatome atgal. Pagerintas aptarnavimas. Klauskite informacijų:

Savininkai:
J. Matulaitis, G. Kriaučeliūnas ir A. Majauskas
Tel. TR. 1135 — Telefoną Atsako Lietuvaitė
2830 ALLARD ST., Wille Emard, MONTREAL

ZEMAITĖ

58

Prie Dvaro

(Tąsa)

Medininkas nusišalino ant dvaro, o sendvariškiai nulydėjo jį žodžiais, kaip strypais. Po tam įniršę, sušilę iš piktumo, keikdami medininką, airbo, šarpavo apie tiltuką. Nebuvo dar visiškai pietūs, kai jau savo darbą pabaigė. Besitaisydami, besidėliodami eiti namo, pamatė iš krūmų pareinant ir Baltaragį. Tuomet atsiminė, kad ligi šiol jo čia nebuvo.

— Kažkur nusišalinai? — tarė Juozapas. — Mes čia tokią zvidą pakėlėm.

— Kaip? .. ką? .. su kuo? — klausė Baltaragis, būk taitai nusistebėjęs.

— Kuo neišpėrėm medininką! — gyrėsi jo sūnus.

— Jums neišpuola kaišioties! — subarė Baltaragis. — Juozapas tad galėjo nors i kaužurus įsivelti. Numaniau aš, kad jau jis tykojo įkasti. .. Oi, šuo, geras šuo. .. dar pasalkanda!

Pavakariais urednin k a s su gspadoriumi ir medininku atvažiavo į tą vietą, kur sendvariškiai taisė tiltuką ir duobes. Visur išžiūrėjo, išvaikščiojo aplinkui po piaunį ir krūmus, apveizėjo visus kelmukus, kurie ir pirm kelių savaičių buvo nukirsti, kasinėjo kelią, žiūrėjo, kokie žabarai duobėse kloti, viską surašė — ir nuvažiavo į dvarą.

Baltaragis, prietemais parsivedęs kumelę, pasikinkęs i ratukus, dar avižų pūrelį įsi-pylęs, kažikur išvažiavo, išbarškėjo.

Po kelių savaičių pašaukė i teismą vieną tik Cinoką. Stoją žmogus visiškai nenusiminęs, nes po pašaukimo buvo pats sau įsikalbėjęs, — ir kiti padėjo, — kad be kalčios niekaip negali apkaltinti. Bet teismas, maža ko klausinėjęs, apkaltino už iškirtimą pono miško — užmokėti keturias dešimtis rublių.

Tur būt, tokia buvo dievo valia šventą.

—o—

— Šventas Martynas su ledu — Kalėdos bus su vandeni. Paėdė jau tas vanduo per visą rudenaitį, dargi ir Kalėdoms laikė. Ar neverčiau spiego?

— Je, je! Pirmą lijo, pliaupė, o dabar, kad surėmė staugu, rodos, visus syvus išspaus iš žemės.

— Dabar bent sausa vaikščioti. Per rudenį po purvynus kiek avalynės supuvo!

— O dabar ant gruodų, kaip ant peilių, susipiaustys.

— Pabaiga! Niekaip tas dievas negali žmonėms įtikinti. ..

Taip snekučiavosi du žmogeliai, eidami į bažnyčią: abudu kailinėti, nagingi, su pirštinėmis, su lazdelėmis; vienas senas, jau žilas, antiras daug jaunesnis. Valandėlę tylomis keliavo, barškindami lazdelėmis i sušalusią žemę. Bet tikrai ir buvo sušalusi. Kur lomose neseniai vanduo vilnijo — širytedas, kaip stiklas, mėlynavo. Kur kalniukai sauseni — apšarmoje, pabalę niuksojo. Miške medžiai, rodos, apmirę, be jokio gyvūnelio — nuogi, sušalę, pastyrę riogsojo; lapeliai, nubirę po jų kojomis, — susiraitę nuo šalčio, — margino tik žemę. Dangus pilkas, bet šviesus, rodos, kaip baltos lubos, dengia saulę. Kur-ne-kur iš aukšto balta sniegulėlė virpėdama nusileidžia. Vėjo nė jokio — bet mūsų keleiviams nosys ir ausys paraudonavo. Kelias, teisybė, buvo, kaip ant peilių: purvynai išlaužyti, išmynioti koklių kokliais, net ir pakraščiais keliukai, kaip gelžgalių prisagstyti — pėstiesiems avalynei papiūtis.

— Neduok dieve, ir važiuoti šiokių kelių: arkliai be kojų, pats be antų gali palikti, o padargai — tad jau amen.

— O kam reik, — atsakė jaunesnysis, — žiūrėk Cinokas net šiauliuose gavo suvažinėti. Bepigu, kad būtų tokia buvusi, bet pati blaudalauža buvo, tuoj pradėjus šalti: vieną tekinį kelią, kitas lūžta. Dieve saugok! arklius vos parvarė.

— Jaugi! — sušuko senis atsiminęs. — Tad ir tu buvai jo svietkuose? Susimildamas pasakyk, kaip ten pasibaigė? Su melagyste netoli teisi, o su teisybe visur gera. Kur tik provojais, kožnas sakosi teisybę varas, kaip ir sendvariškiai — o kaip ponas laimėjęs, taip ponas. Vis pono teisybė, o, rodos, nė jų nėra melagystės.

— O dėlto dabar parodžiau melagystę pono pusės!

— Ar nuteisino Cinoką? O tatai! — stebėjos senis.

— Kaipgi, nuteisino. .. aš darodžiau. .. — didžiudamos pasakojo jaunesnysis. — Užtat ir advokatas pono kuo nepasiuto. Ten pat sūde puolė ant manęs, šaukdamas: "Tave ponas išginė, tu nusidėjai, dabar apmaudą ant pono grėži!" Ir sūdžia ėmė šaukti: "Tu po prysygos meluoj!" Sėkau: "Šviesiausias pons sūdžia, nemeluoju, juk tikrai prisiekiau, katalikas esu. Buvau trejus metus tame dvare ir dar būčiau buvęs, kad būčiau norėjęs. Manęs nevarė — pats išėjau,

teisybę turiu sakyti. .."

— Anie visi, žinoma, buvo pono papirkti. Tad jau tavo tokia drąsa buvo ne už česnį, — juokėsi senis.

— Labai ne už česnį. Tuojau klausia manęs sūdžia: "Ką žinai apie tą dielą?" Aš, priešais atsistojęs, sakau: "Žinau, kad sendvariškiai ir Cinokas nekirtom pono miško dėl to, kad to miško nebebuvo, kaip jie kelią taisė". — "Kaip tatai nebuvo?" šaukia sūdžia. Sakau: "O taip nebuvo — mes ordinarėikai iškirtom pirma sau ugniakuriams. Per darbmetį mes pritrūkom medžių. Gaspadorius nenorėjo darbininkų ilgai gaisinti, nebuvo laiko važiuoti i didįjį mišką — liepė mums pasikirsti tame pianiuke, pas sendvariškių sieną. Mes nuvažiavę nekirtom šiurkštų, bet rinkom, kur storesni alksniai, kur beržiukai — prisikirtom didžiausius ar tris vežimus ir parsigrūdom namo. Po tam, kaip susipiovė medininkas su sendvariškiais, ir užvedė uredniną ant tų pačių mūsų nukirstųjų kelmų. Sendvariškiai kirtom, skynė po savo pievas ir vežė ant keliuko — tikrai žinau ir sakau po prysyga". Taip iškalbėjau, kaip žydas poterius. Sūdžia ir išsižiojo, o advokatas pono — balsta ir raudonuoja, koja nuo kojosis trypia, o i mane baltakiuoja: įmanyty pripuolęs įkasti.

— Kur čia ne, kur čia ne! Gal pono labai buvo papilti, kad nusmaugty Cinoką, o tu taip stačiai išdrėbei.

— Ponas gali pilti, turi iš ko, o biednam žmogui mokėti be jokio reikalo keturias dešimtis, kaip buvo Cinokui prisūdyta, ar tatai ne širdigilas? O kiek jis privargo, prižuvo pagalbos ieškodamas — nieks neduoda rodos. Iš pradžios ir aš nenorėjau pasikišti: galvojau sau, supykinsiu poną, gal kuomet norėsiu vėl prie jo prieiti — bus neganda ir susieiti.

— Na, žinoma, ponas dabar piktas ant tavęs.

— Niekas, tepykstie. .. Susėjom su Cinoku jormarke — verkia žmogus: be jokėtelios kalčios prisūdijo tokią štropą. Pasigailau, sakau: "Tylėk, aš tave išgelbėsiu!" Pradėjau sakyti, ko kiu būdu. Girdėjo Einingis Spaudžių — jis jau advokatu šaukiasi — ir daugiau vyrų. Visi ėmė sakyti, kad aš tik-tai tegaliu išgelbėti. Taigi tas Cinokas žmogus, kaip prisikabino prie manęs — rytas vakaras kaip beateinas, taip beateinas prašyti. Ir nuvežė, ir praventą davė, dar ir pus-

buteliuką ne vieną išmaukėm. Reik verkiant žmogų gelbėti! .. Taigi nuvažiavau. Kaip iškalbėjau po sūdu, darodžiau, ir paliko visiems protokolams — niužt.

— Juk ir gspadorius su medininku buvo sūde. Ką jie besakė?

— Medininkas nežinojo, kad mes kirtom, gal nė kelmukų nebuvo matęs: bene jis išlando po visas tankmes! Dabar, kaip užėjo su urednisku, iš tiesų mislijo, kad sendvariškiai iškirtom. O gspadorius uksmiks, uksmiks — ir nė pikš!

— Čia gspadorius pervis ir buvo kaltesnis — žinojos iškirsdines, o dar uredniką vadžiojo.

— Kas kaltas, tas kaltas, bet ten ponas pervis kaltesnis: per nemierą beykštudamas, mišką pats priverčia visus vogti. Vogtinai gspadorius kam duoda, vogtinai medininkas, vogtinai ir ordinarėikai. Kerta visi, slepiasi nuo pono ir tarp savęs — ant galo ir išverda košę. O čia visu pirma Baltaragis įdavė Cinokus — būk jie piaunyje kirtę.

— Juk visi per vieną taisė keliuką. Kaip tad Baltaragis ant vieno Cinoko suvertė?

— Na, Baltaragį kas prigaus? Kaip tik sustatė protokolą, Baltaragis nuguirino urednikui avižų maišelį, gspadorių prigirdė — ir padirbo protokolą antraip: kad Cinokas vienas keliuką taisęs, o Baltaragio vaikiukai buvę talkoje Cinokui padėti pataisyti.

— Tas Baltaragis tatai velnio neštas ir pameštas, — juokėsi abudu. — Žiūrėk, jis dar prilįs prie pono ir įsiprašys atgal medėse ganyti. ..

— Visaip gali būti! Per laiką ponui piktumas pareis, o Baltaragis su liežuviumoka apmesti ir atausti. Gal kaip už dienas ir gaus ganyklas. Bet kaip jie buvo šokę visi atprovoti medes, tad to nepadarys. Dabar kiek nusiplikė besiprovodami, po sūdus, su advokatais. Kiekvienam duok, kiekvienam kišk! O, be to, dar Cinokas kiek meldėsi, kiek mišų pirkto, ubagus maldė — nieko nemačijo, kaip ponc medės, taip pono, buvo ir paliko pono.

— Aa! šioje gadynėje neberodo dievas stebukly! — baigė senis, artindamos jau prie bažnyčios.

1902 m.

59 Mūsų Vajus

Negalima pasidžiaugti Lietuvos Literatūros Draugijos naujų narių gavimo vėjus pradžia. Išsitas mėnuo jau prabėgo, o apie rezultatus tesigirdi labai mažai. Tik vienoje kitoje kuopoje yra gauta naujų narių. Daugumoje kuopų nesimato jokio pasidaravimo.

Todėl reikia susirūpinti. Pavasaris yra geriausias vėjui laikas. Parengimų įvykta daug. Susitikimui su žmonėmis progų pilna. Aišku, kad jeigu vėjus eina prastai, tai kalti mes patys, — kalti, kad nesidarbuojame, kaip turėtume darbuotis.

Supratimo ir patyrimo turime. Negalime sakyti, kad nežinome, iš kur pradėti, kaip mūsų draugiją perstatyti lietuviams, kurie tebesiranda už druagijos sienų. Dažnai mes tikime "stebuklais": žmonės ateis ir be kvietimo. Betgi daugelio metų prityrimai turėjo mus kiekvieną įtikinti, jog naujų narių verbavimas reikalauja daug darbo ir didelių pastangų. Kur tik kuopa ir jos nariai nieko neveikia, nieko ir nelaimi. Vėjus ateina ir praeina, o kuopa pasilieka ant vietos, arba dar susilpnėja. Nekalbant jau apie kitokias

priežastis, mirtis vis dažniau ir dažniau pasisukinėja mūsų eilėse ir išrauna nemažai narių iš gyvųjų tarpo. Bent jau tų vietos reikia užpildyti. Jeigu ir to nepadarome, tai nepajėgiamė nė ant vietos stovėti. Organizacijos eilės retėja ir organizacija silpnėja.

Mes gi nenorime, kad mūsų garbinga organizacija silpnėtų. Mūsų pareiga ją nuolat stiprinti, jos eiles didinti, jos įtaką plėsti. Toks yra šio vėjus tikslas.

Greta su vėjumi eina duoklių mokėjimoši reikalas. Šių metų pradžia vidutiniai gera. Jau visa eilė kuopų turi išrinkusios duokles iš visų narių. Garbė toms kuopoms ir jų reikėjams!

Bet, kaip ir paprastai, turime daugybę kuopų, iš kurių dar nieko nesigirdėti apie duokles. Tuo tarpu organizacijos darbas negali sustoti. Centras negali sakyti: neleisime nei knygos, nei žurnalo, kol negausime duoklių iš visų narių. Vadinasi, kuopos ir nariai, kurie atsilieka su duoklėmis, neatlieka savo pareigų laiku. Prašau visus narius apie tai pagalvoti.

Jau turime parinkę ir atitinkamus narius, kurie turėtų

(Pabaiga ant 11 pusl.)

Nr. 909

60 Linksma

WINDSOR. dieną įvyko Lietuvos Draugijos susirinkimas. beveik visiems su kuopa nemės, propore neatsilikame kolonijū, kaip Montrealas.

Šiame susirinkimą naujų to: Bangos o kad jis priimtą atvykti koncertu, apie žio. Tai o Windsorio liet istorinis įvykių tuvių gyvenim. Čia reikia roitietams. kaip visi pa

63 Li

Sul
Taipgi r
Siunciamė
pinigais

438 & 515

Tel. AD.

64

Vestuvių
Savininka

65

W. Z
Aukščia

455-57

60 Linksma Naujiena Windsoro Lietuviams

WINDSOR. — Vasario 27 dieną įvyko Lietuvių Literatūros Draugijos 21 kuopos susirinkimas, dalyvaujant beveik visiems nariams. Mūsų kuopa nėra didelė, bet mes, proporcingai imant, neatsilikame nuo didžiųjų kolonijų, kaip Torontas ar Montrealas.

Šiame susirinkime gavome linksmą naujieną iš Toronto: Bangos choras pranešė, kad jis priima mūsų užkvietimą atvykti į Windsorą su koncertu, apie pabaigą gegužio. Tai didelė naujiena Windsoro lietuviams. Tai bus istorinis įvykis Windsoro lietuvių gyvenime.

Čia reikia priminti ir detroitiečiams. Detroitiečiai, kaip visi pamenate, patys

kvietėsi Bangos chorą, tik piktos valios žmonės sutrukdė. Taigi, detroitiečiams bus gera proga išgirsti Bangos chorą Windsore.

Visi windsoriečiai-lauksime Bangos choro su nekantrumu. Aš esu tikras, kad tą patį padarys ir detroitiečiai.

Kuopos Koresp.

61 Lowellio Naujienos

LOWELL, Mass. — Sekmadienį, vasario 27 dieną, 9 valandą ryto, klausydamas Aberlando radijo programos, užgirdau, kad Lowellio Lietuvių Kultūros Ratelis rengia bankietą ir koncertą. Diena graži, saulutė maloniai kaitina, reikia važiuoti.

Prieš Pirmąjį Pasaulinį Karą čia buvo daug gražaus lietuviško jaunimo, bet laikams keičiantis ir daugeliui dirbtuvių iš čia persikėlus į kitas valstijas, Lowellis pasikeitė. Dabar jis primena griūvančią pilį.

Pasilikusieji lietuviai, tačiau, nenusigando ir rankų nenuleido. Jie dirbo kiekvienas pagal savo išgalę ir šiandien jie gali pasididžiuoti turėdami nuosavą gražiai įrengtą, švariai užlaikomą namą.

Sutikau gerai pagyvenusį kavalierių ir nusistebėjau, kaip gerai jis atrodo. Užklausa, kaip sekasi su merginomis. "Ei, broleli, praėjo tie laikai, kada, būdavo, į kurią kišenę ranką kiši, vis merginos antrašą ištrauki. O dabar — tik daktarų receptai".

Bankietui pasibaigus, prasidėjo prakalbos ir koncertas. Kadangi mėninių jėgų čia mažai, tai koncertinę programą išpildė svečiai. Ruth Giciūtė sudainavo solų per du sykiu. Graži mergaitė pažiūrėti, turi gražų lyrišką sopraną, tik reikėtų pagerinti dikią.

Pirmu sykiu čia pasirodė S. Paura su savo žmonele ir R. Niaura su savąja. Jie dainavo susigrupavę ir pavieniai.

Pijanų visiems padėjo Mrs. Chuladienė.

Kaip bankietas, taip ir koncertas, galima sakyti, pavyko gerai. Tą liudijo svečių garsus rankų plojimas ir nenorėjimas skirstytis važiuoti namo.

Senukas

66 Nelaimė Ištiko Tris Lietuvius

FORT WILLIAM. — Nelaimė ištiko net tris lietuvius. Vieną sužalojo seniau, o kiti

67 J. LUNSKY

AKIŲ SPECIALISTAS
Egzaminuoja akis, istiria akių nervus, nuo kurių pareinis nervuotumas ir galvos skaudėjimas. Pritaiko akinius.

470 College W., Toronto
Telefonas: RA. 3924

68 PRINCESS FASHION FURS

Designers and Creators of fine

FUR GARMENTS

Restyling and Repairs
Workmanship Guaranteed

MODERN

COLD STORAGE

PLANT ON THE PREMISES

506 Queen W. 750 Yonge

AD. 8884 RA. 8971

62 Pirmadieni, Kovo 14 - 19

Tiktai Viena Savaitę

King Teatre College ir Manning

FIRST COMPLETE PROGRAM IN SOVIET MAGIC COLOR

63

Lietuviški Rekordai

Sulig pareikalavimo siunčiame katalogą

Taipgi radio, skalbiamos mašinos 25 ir 60 ciklu. Siunčiame bile kur Kanadoje. Galima pirkti grynais pinigais arba sulig susitarimo ant išmokėjimo.

ORIGINAL FURNITURE CO.

438 & 515 QUEEN ST. W. TORONTO, ONT.

Tel. AD. 1618

Šventadieniais: AD. 1618

64

The Victory Florist

Mūsų Specialybė:

Vestuvių buketai, vainikai, dekoracijos ir gyvos gėlės
Savininkas A. Merker 576 Queen St. W., Toronto

65

Harry R. Ranks Company

W. Zaleschook — Laidotuvių Direktorius
Aukščiausias Patarnavimas — Priinama Kaina
Patarnavimas 24 Valandas
455-57 QUEEN ST. W. TORONTO WA. 5370

Scena iš tarybinės filmo "Linksma Nuotaka" (Happy Bride), kuri bus rodoma King teatre, kampas Manning ir College, Toronte. Buvo pranešta, kad bus rodo-

ma šią savaitę, bet buvo atidėta kovo 14-19 savaitei. Toj pačioj prigramoj bus kitos dvi tarybinės filmos "Gamtos Paslaptys" ir "Rusijos Paradas".

du sužeisti neseniai.

Seniausiu ligoniu yra Liaudies Balso skaitytojas J. Motėjūnas. Dar rudenį prieplaukos darbuose jam sužalojo ranką. Jis jos valdymo neatgavo iki šiol. Jis gauna valdišką gydymą ir apdraudą.

Šiomis dienomis iš miško

darbų buvo atvežti į ligoninę draugai Ch. Rudinskas ir J. Jonikas. Abu smarkiai sužeisti į kojas. Rudinskas turėtų priklausyti prie pašalpinės draugijos Montreale.

J. S.

Redakcijos pastaba: — Apie parengimus praleidžiame, nes neapsimoka apie juos rašinėti.

71 MUSŲ VAJUS

(Atkelta nuo 10 puslp.)

davę spausuvei šių metų knygą. Tai bus nepaprastai gražų Petro Cvirkos apysakų rinkinys. Tai bus knyga lengvų, bet pamokinančių pasiskaitymų.

Taip pat jau gatavas pirmasis šių metų šviesos numeris. Už dienos kitos nariai gausite:

Tas parodo, kad Draugijos Centralinis Komitetas planingai veikia ir atiduoda nariams laiku viską, kas jiems priklauso. Tuo būdu jis turi teisės reikalauti iš narių, kad ir jie savo organizacines pareigas atliktų rūpestingai ir laiku.

A. Bimba,
LLD Pirmininkas

72

Frank Bochulis

Lietuvis Laikrodininkas

Taisau ir naujus parduodu visų rūšių laikrodžius. Darbas garantuotas — Parduodu visokių rūšių žiedus, auksines ir sidabrinės prekes bei Toronto auvernirus — Kainos prieinamos.

Atdara kiekvieną dieną nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro

272½ Queen St. W., Toronto

73

Stinson's Jewellery

2186 DUNDAS ST. W. — TORONTO

Kvalifikuotas lietuvis (Sniceris) laikrodininkas Parduodu, taisau laikrodžius, žiedus ir kitokias jewellery prekes.

Kaina prieinama. Darbas garantuotas Krautuvė atdara kasdien iki 8 val. vakaro

Pranešimai

a Montreal, Que.

Vyrų Pajū Balius

Labai nuoširdžiai kviečiame visus šios kolonijos lietuvius atsilankyti į ruošiamą "Vyrų Pajū Balių", kuris įvyks 12 d. kovo, Point St. Charles svetainėje, 01234 Charlevoix St. Pradžia 8.30 v. v.

Dar pirmą kartą šios kolonijos progresyviai lietuviai vyrai nutarė suruošti tos rūšies balių. Apart pajū balius, bus dar ir kitokių pamarginimų. Vyrai, kurie galite, iškepkite ir atsineškite po skanų pajū, o kurie negalite iškepti, tai rengėjai jus aprūpins, kad turėtumėte kuo moteris pavaišinti.

Kviečiame skaitlingai dalyvauti šiame pokylyje! Iki pasimatymo!

Rengėjai

b Windsor, Ont.

Susirinkimas

Sūnų ir Dukterų Draugijos 10 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks sekmadienį, kovo 13 d., 1 valandą po piet.

Visus narius prašome dalyvauti šiame susirinkime, nes turime keletą svarbių reikalų aptarti.

Valdyba

c Delhi, Ont.

Naujo Klubo Susirinkimas

Susitvėrė Delhajuje Lithuanian Social Welfare Club.

Klubas nėra politinis, visų pažiūrų asmenys gali priklaustyti.

To klubo susirinkimas įvyks sekmadienį, kovo 13 d., 1.30 val. p. p.

Susirinkimas įvyks Klubo svetainėje — Hawtrey.

Visus, kurie įdomaujasi šiuo klubu, kviečiame atsilankyti. Taipgi į susirinkimą yra kviečiami ir jau esanti klubo nariai, nes tai yra visuotinas susirinkimas.

Klubo tikslas yra apvieninti tos apylinkės lietuvius ir jiems patarnauti.

Prašome nesivėluoti.

P. P.

Susirinkimas

Sūnų ir Dukterų Draugijos

76 Toronto Lietuvių Moterų Klubo

Rengiamas MOTERŲ DIENOS Paminėjimo

Koncertas — Šokiai

šeštadienį, Kovo (March) 12

Lietuvių Svetainė

(160 Claremont St.)

Bus Perstatyta Vieno Veiksmo Komedija "TEODALINDA"

Po programos, prie smagios muzikos seks šokiai

KVIEČIAME VISAS IR VISUS ATsilANKYTI

Prasidės 7.30 val. vak.

Rengėjos

77 Lietuvių Moterų Klubo Naujienos

TORONTO. — Lietuvių Moterų Klubas, kurs susiorganizavo dar nesenai, jau parodė, kaip reikalingas jis buvo. Pirmiau atrodė, kad moterų kaip ir nėra, o kurios yra, tai sutingusios, pasenusios. Dabar jos iškilo į viršų, kaip grybai po lietaus.

Klubas turėjo labai sėkmingą vakarienę, taipgi ir pajū balių. Per abudu parengimus jos davė progą torontiečiams gražiai pasilinksinti, padainuoti ir skaniai pasivaišinti. Visoms draugėms, kurios vienu ar kitu darbu prisidėjo, kad parengimai būtų sėkmingi, Klubas taria didelį ačiū.

Pajū baliuje dalyvavo ir svečių: viešbučio savininkai Jarai su dukrele iš Hespelerio, Ont.

Sekantis moterų parengimas bus kovą 12 dieną, šeštadienį. Tai bus moterų tarptautinės dienos paminėjimas. Bus graži programa. Bus perstatytas veikaliukas, vieno veiksmo komedija "Teodalinda". Vaidins geri artistai: Stefanija Morkienė, Kuzmienė (buvusi Vilkely-

jos 6-tos kuopos narių susirinkimas įvyks kovo 13 d., sekmadienį, 4 val. po pietų, naujoje lietuvių klubo svetainėje — Hawtrey.

Prašome visus atsilankyti. Valdyba

tė), M. Indriūnienė, J. Milleris, J. Šinkūnas ir Ch. Morkūnas. Kas kurią rolę vaidins, dabar nesakysiu, turėsite patys pamatyti.

Bus prakalbėlė, kurioje bus apibūdinti moterims idomi klausimai. Taipgi bus galima pasiūkti, jeigu dar bus laiko. Tai priklausys nuo jūsų: jeigu ateisite anksti ir bus galima pradėti programą laiku.

Tenka dar pažymėti, kad šiame parengime bus visas moteriška, išskyrus vieną kitą artistą. Jos pačios atliks visas pareigas visur. Buvo gerų vyrų ir pasisiūlė padėti, bet jos pasakė "ačiū" ir patarnavimo nepriėmė.

Tai tiek apie parengimus. Pora žodžių apie susirinkimą, kuriame buvo aptarta daug svarbių reikalų. Idomiausia, tur būt, buvo tas, kad susirinkimui pasibaigus buvo paruošti užkandžiai ir kava. Moterys, susėdusios apie staliukus, išrodė kaip aristokratės. Vyrai, kurie tą viską matė, tiesiog pavydėjo. Girdi, kodėl jie negali padaryti tokių susirinkimų? Moterys atsinešė savo darbo pyragų ir viena kitą vaišino. O lietuvės moka iškepti skanių pyragų.

Korespondentė

M. W. Kellermann

ADVOKATAS
371 Bay St., Toronto
Ofiso telef. WA. 5900
Rezidenc. — MO. 1232

FRANK WASS, B.A.

Advokatas - Notaras
Suite 403 - 455 Spadina
Ofiso Tel. KI. 4989
Rezidenc. MU. 0191

75 Frank Gažauskas

Vyriškų ir Moteriškų Rūbų Siuvėjas

Vėl pradėjau siūti pagal užsakymą vyriškų žieminius ir vasarinius rūbus.

Seni ir naujai atvykusieji tautiečiai prašomi reikalui esant kreiptis pas mane. — Darbas garantuotas.

191 Sutherland Dr. - Leaside - MO. 9619

DAILININKĖ D. TARABLDIENE

(Atkelta nuo 3 pusl.)

lininkas — pasižymi nepaprastu darbštumu. Ji karštai atsiliepia savo kūryboje į visus aktualius Tarybų Lietuvos gyvenimo įvykius. Didelės meilės ir dėmesio kupina Tarabldienė vaikams. Ji sudarė ir iliustravo vaikų kalendorių, kuris pasidarė labai populiarus vaikų ir pedagogų trpe.

Pernai dailininkės gyvenime įvyko svarbus įvykis. Kauno darbo žmonės pareiškė jai didelį pasitikėjimą. Talentingoji dailininkė, Lietuvos liaudies dukra buvo išrinkta deputatu į miesto Tarybą.

MŪSŲ LIGONIAI

80 TORONTO. — Susirgę draugė B. Dubauskienė. Ji išvyko į ligoninę ištyrimui.

Linkiu draugei greitai pasveikti.

Reporteris

Reikalinga Slaugė

81 Paieškau moters, kuri galėtų prižiūrėti, kartu su savo vaikais, ir mūsų vaiką. Mes užmokėsime, kiek reiks. Mūsų vaikas yra 3 metų amžiaus

Prašom atsišaukti iš Westono ar Toronto.

J. A. Sakalauskas
373 Pacific Ave.
Toronto 9, Ont.

Atsišaukimas

82 TORONTO. — Pereitą sekmadienį, per moterų pajū balių, vienas iš dalyvių rado išmainytą skrybėlę. Kam ta klaida įvyko, prašom atitaisyti atnešant skrybėlę į svetainę, 160 Claremont St.

83 Gražios Filmos

Sekmadienį, Kovo 13 d.

Lietuvių Salė

(160 Claremont St.)

Rodys Toronto Lietuvių Organizacijų Svetimo Komisija

Visi kviečiami pamatyti

Pradžia 7.30 valandą vakaro

Rengėjai

84

Lietuviška Valgykla

Union Coffee Shop

387 SHERMAN AVE. N. HAMILTON, ONT.

Sviežias Maistas. Geras Pasirinkimas Įvairių Lietuviškų Valgių. Turime Kambarių Apsistojimui.

Savininkas Ch. Pampalas
Telefonas: 46917

85

A. GARBENIS

Fotografas

Jūsų Vestuvių Paveikslas

Linksmiausia atmintis Jūsų gyvenime. Pigesnės kainos savo tautiečiams.

Telefonuokite dėl apointmento KE. 5364

LAFAYETTE STUDIO

2182 DUNDAS ST. W. TORONTO